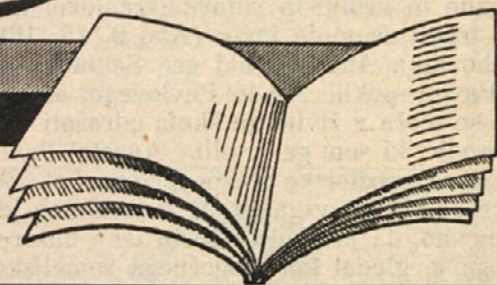

CVETJE

Letnik L.
Ljubljana

1935 - IV.
April

P. KRIZOSTOM:

Gospod, kristalnih značajev nam daj!

Dvignili so križ —
umirajoči Zveličar na njem visi.
Poglejte jih!
Cela truma s Kalvarije beži!

Kako so se klanjali Zveličarju,
ko je bilo še vse varno.
Hu — danes pa je soparno;
seno bo treba poiskati.

Lahko je svetu lagati,
da zastre svoj grdi obraz.

Pod križem stoje samo trije:
Marija — Janez — Magdalena —
na celem svetu trije značaji.

Kje so tisti odločni možje,
ki so Odrašenika zapustili?
Malo prej so še vpili:
»Zate damo življenje!«

Kako ubog je vendar človek!
Vase zaljubljen je osak.

Dokler se čuti varnega,
z mečem sika v zrak.
Ko pa pridejo veljavni ljudje —
je konec junaštva.
Vse, kar so prej trdili — tajé,
samo, da ne padejo
v njihove nemilostne roke.

Gospod, usmili se nas!
Kristalnih značajev nam daj
za ta resni čas!

Katoliški škof po Kristusovih zamislekih.

(K petdesetletnici našega škofa dr. Gregorija Rožmana.)

»Pojdi, zakaj on (Savel) mi je orodje, ki sem ga izvolil, da ponese moje ime pred pogane in kralje in sinove Izraelove. In jaz mu bom pokazal, koliko mora trpeti za moje ime« (Apd 9, 15. 16). Tako je poslal Gospod svojega duhovnika Ananijo, naj gre Savla krstit. Hkrati je tudi označil Savlov ali Pavlov poklic. Ne le Pavlovega, ampak slehernega katoliškega škofa. Saj se mora v življenju škofa odražati sveti Pavel.

1. »On mi je orodje, ki sem ga izvolil.« Apostol Pavel je bil izvoljeno orodje. Gospod ga je za apostolsko službo pripravljaj. Že v mestu Tarzu, kjer so ga starši strogo versko vzgajali. V Jeruzalemu je bil učenec slavnega Gamaliela. Umevno, da je imel o Mesiji take nazore, kakršne skoraj vsi Judje. V duhu ga je gledal kot mogočnega zemeljskega kralja, ki bo vladal nad vsemi narodi. Judje bodo njegovo odbrano ljudstvo. Uverjen je bil, da vera v Jezusa iz Nazareta ogroža njegovega Mesijo. Zato je z neugnano silo preganjal vse, ki so klicali Jezusovo ime. Gospoda še ni poznal. Sicer bi ga bilo Savlovo čisto srce iskreno vzljubilo. Pred Damaskom je videl svojega Mesijo. Pred njim je zdrknil na kolena preganjavec Savel, pa se je dvignil apostol Pavel. Največji Kristusov učenec! Sam Gospod ga je uvajal v apostolsko delo. Pred Damaskom in pozneje v puščavi. »Ko pa je Bog, ki me je bil odločil že od rojstva in me poklical po svoji milosti, sklenil, v meni razodeti svojega Sina, da ga oznanjam med pogani, se nisem posvetoval z mesom in krvjo (s kakim človekom), tudi nisem šel v Jeruzalem k njim, ki so bili apostoli pred menoj, ampak sem takoj odšel v Arabijo« (Gal 1, 15—17). Gospod mu je bil učitelj. »Jaz sem namreč prejel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil« (1 Kor 11, 23).

Kot božji izvoljenec vselej nastopa. Nikdar kot ljudski pooblaščenec. »Pavel, apostol ne od ljudi, tudi ne po človeku, temveč po Jezusu Kristusu in Bogu Očetu (Gal 1, 1). Tako in podobno skoraj v vseh poslanicah.

Ljudstvo ga tudi kot božjega izvoljenca spoštuje. Seveda tisto, ki srce odpre resnici. »Zaradi mojega telesa me niste zavrgli, marveč ste me sprejeli kakor poslanca božjega, kakor Kristusa Jezusa... To spričevalo vam namreč dajem, da bi si bili, če bi bilo možno, oči izdrli ter jih meni dali« (Gal 4, 14. 15).

Enako je tudi katoliški škof izvoljeno orodje božje. Je škof ne od ljudi, tudi ne po človeku, temveč po Jezusu Kristusu in Bogu Očetu. Kako je treba to umevati? Kdor pride do škofovske časti in oblasti tako, kakor predvideva sveta Cerkev, ni škof od ljudi, tudi ne po človeku, ampak po Svetem Duhu, ki je Duh Očeta in Kristusa. Sveti Duh sam deli za škofovski poklic potrebne milosti. Skrivnostna so pota, ki vodijo do mašništva. Utira jih mlademu možu Sveti Duh. Polno tajnosti je duhovnikovo življenje in delovanje. Oboje vodijo milosti in darovi Svetega Duha. Do onega najlepšega dne, ko duhovnik s pokladanjem škofovih rok sprejme polnost mašništva. Tako je Sveti Duh sam izoblikoval svojega viteza. Sveti Duh je delil duhovniku potrebne milosti. Sveti Duh mu je podelil pri konsekraciji škofovske oblasti. Torej je škof last Svetega Duha. Njegovo odbrano orodje. Sveti Pavel je govoril efeškim cerkvenim predstojnikom: »Pazite nase in na vso čredo, v kateri vas je SVETI DUH postavil za škofo, da vodite Cerkev božjo, ki jo je pridobil (Kristus) z lastno krvjo« (Apd 20, 28).

Cerkve vodi Sveti Duh. Zato je tudi pod Njegovim vplivom odredila, kakšne lastnosti mora imeti tisti, ki mu more v imenu istega Svetega Duha

prisoditi škofovstvo in izročiti vodstvo škofije. Kaj čuda, ako gleda v svojih škofih izvoljena božja orodja in odbrane posode Svetega Duha? Tako veliki so v božjih in njenih očeh, da pri škofovski konsekraciji ponavlja težke besede Izakove: »Kdor bi te utegnil kleti, bodi preklet; kdor te bo blagoslavljaj, naj bo napolnjen z blagoslovom« (Gen 27, 29).

Kakor visoko ceni svoje maziljence in odbrano božje orodje mati Cerkev, tako jih globoko spoštujejo njeni otroci, verniki, verniki. Menda res ni katoliškega naroda, ki bi bil do svojih škofov brezbrizen. Zlasti pa je našemu narodu to spoštovanje kar nekako prirojeno. Vernemu Slovencu je njegov škof res božji poslanec. V njem vidi samega Kristusa.

Spoštujmo svoje škofe! Branimo njihovo čast. Odklonimo in zavrnilo vsako zlonamerno besedo. Prišel bo na nas ves božji blagoslov. Saj ga toliko potrebujemo!

2. »On mi je orodje, ki sem ga izvolil, da ponese moje ime pred pogane in kralje in sinove Izraelove.« Sveti Pavel je nosil po svetu Kristusovo ime z besedo. »Ni me namreč Kristus poslal krščeovat, ampak evangelij oznanjat, in sicer ne z modrostjo govora, da Kristusov križ moči ne izgubi« (1 Kor 1, 17). »Pavel, apostol Kristusa Jezusa po božji volji, da oznanja življenje v Kristusu Jezusu« (2 Tim 1, 1). Nosil je Kristusa v duše z milostjo. »Tako nas imej vsakdo za služabnike Kristusove in oskrbnike božjih skrivnosti« (1 Kor 4, 1). »Milost, usmiljenje in mir od Boga Očeta in Kristusa Jezusa, Gospoda našega« (2 Tim 1, 2). Nosil ga je s čuječnostjo nad cerkvenimi občinami, da ohranijo Gospodov nauk čist, po njem žive ter sprejete milosti ne izgube. Tako je delal, kakor naj bi vsi tisti, ki jim

je dejal: »Pazite nase in na vso čredo, v kateri vas je Sveti Duh postavil za škofe, da vodite Cerkev božjo, ki jo je pridobil z lastno krvjo« (Apd 20, 28).

Kot Kristusov poslanec je povsod nosil Kristusa, ustanavljal in širil Njegovo kraljestvo. Tu v življenje, tam v smrt. Kakor so že pač Kristusa sprejeli, odnosno zavrnili. Zato je zapisal: »Vonj Kristusov za Boga smo (po apostolih se razširja Kristusov nauk in Njegova milost, kakor prijeten vonj) med onimi, ki se zveličujejo, in med onimi, ki se pogubljajo; enim smo vonj iz smrti za smrt, drugim pa vonj iz življenja za življenje« (2 Kor 2, 15. 16).

Tudi katoliški škof nosi v svet Kristusovo ime. Z božjo besedo. Ž živo, ali s pisano. Izpolniti mora Kristusovo povelje: »Pojdite torej in učite vse narode . . . in učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal« (Mt 28, 19. 20). Zato mora učiti. »Če namreč evangelij oznanjam, mi ne gre hvala, ker mi je naložena dolžnost; kajti gorje meni, če bi evangelija ne oznanjal« (1 Kor 9, 16). Naj bo ljudem ljubo, ali nevšečno. »Rotim te pri Bogu in Kristusu Jezusu, ki bo sodil žive in mrtve, pri Njegovem prihodu in Njegovem kraljestvu: Oznanjuj besedo, nastopaj, bodi prilično, ali neprilično, prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem. Zakaj pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes kopicili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvrčali od resnice, obračali pa se k bajkam« (2 Tim 4, 1—4). Škof mora učiti in razlagati Kristusov nauk tudi, če bi moral zato trpeti. »In glejte, vezan v duhu grem zdaj v Jeruzalem, ne vedoč, kaj se mi bo tam zgodilo; le da mi Sveti Duh po vseh mestih pričuje in pravi, da me čakajo vezi in bridkosti. Toda mislim, da življenje zame nima nobene druge vrednosti, samo da dokončam svoj tek in dovršim službo, ki sem jo prejel od Gospoda Jezusa. da spričam blagovest o milosti božji« (Apd 20, 22—24). »Zaradi upanja Izraelovega namreč (zaradi Kristusa, ki ga je oznanjal) nosim na sebi to verigo« (Apd 28, 20).

Kdo mi bo razlagal Kristusov nauk? Škof! Kdo mi bo razrešil dvome? Škof! Kdo bo odločal, kaj naj škof uči? Škof sam! To je bil vedno nauk Cerkve. Tako veruje tudi danes.

Katoliški škof nosi Kristusovo ime takrat, ko deli milost. Je velik duhovnik v svoji škofiji. Posvečuje sveta olja, ki nam v dušo izlivajo milost. Mazili svete posode, ki naj nosijo Najsvetejše. Blagoslavlja cerkve, ki v njih biva Bog. Napaja s Svetim Duhom mlade borce Kristusove. Je prst Svetega Duha, ki piše v dušo ordinanda: »Ti si duhovnik vekomaj po redu Melkizedekovem!«

Iz škofovih rok prejemam milosti. Neposredno, ali posredno. Le dušo moram odpreti z dobro voljo.

Škof tudi tedaj nosi Kristusovo ime, ko vodi svojo škofijo h Kristusu. Pase čredo Kristusovo in jo vlada. Je vrhovni dušni pastir ter pravi cerkveni knez. V to ga je postavil sam Sveti Duh. Duhovne oblasti nima od ljudi, ampak od Boga. Zato mu je tudi nihče ne more vzeti!

»Bodite poslušni svojim predstojnikom in bodite jim podložni, zakaj oni čujejo nad vašimi dušami kot taki, ki bodo dajali odgovor; da bodo delali z veseljem; in ne zdihovaje, kar bi ne bilo dobro za vas« (Hebr 13, 17). Mi hočemo svoje škofo ubogati brez oklevanja, da bo dobro za nas! Na pokorščini do škofa počiva posebni božji blagoslov.

3. »In jaz mu bom pokazal, koliko mora trpeti za moje ime.« Sveti Pavel je bil velik trpin. Trpel je v strahu, da se posveti. »Zatiram svoje telo in ga devljem v sužnost, da bi, ko evangelij oznanim drugim, sam ne bil zavržen« (1 Kor 9, 27). Trpi, da otme druge. »Kar me po vrhu še zadene, imam vsakdanji opravke, skrb za vse cerkve. Kdo je slaboten in

bi jaz ne bil slaboten? Kdo se pohujšuje in bi mene ne peklo?» (2 Kor 11, 28. 29.) Gospodu je služil z vso ponižnostjo, v solzah in poskušnjah, da bi Kristusa oznanjal in vse Kristusu pridobil. Le Gospod sam ve, koliko je Njegov najboljši učencec Zanj in za duše trpel. Trpi nasprotstva, ki mu jih gromadijo pogani, še bolj Judje. Šiban je, kamenjan, povsod v nevarnostih, lačen, žejen, brez zadostne obleke, v ječi, v verigah (1 Kor 4, 9—13; 2 Kor 11, 24—27). Slednjič gre zaradi Kristusa v smrt. Rad sklone glavo pod rabljev meč. Da bi le čim prej Kristusa videl. V duhu poklekнем pred Pavla. Poljubim verigo, ki mu vklepa roke. Sklonim se ter poljubim zemljo, ki je pila velikega apostola kri! Velik je bil apostol v delu za Kristusa. Še večji v trpljenju Zanj. Največji v mučeniški smrti za Gospoda!

Tudi katoliški škof je trpin. Trpi v skrbi, da se posveti. Težka je njegova služba. Svetnika zahteva. Trpi, da posveti druge. Stoji med življenjem in smrtjo toliko drugih! In vse to bi ga ne skrbelo? In take skrbi bi mu ne obteževale življenja? Trpi, ker ga le premnogi ne umevajo. Kakor tudi Kristusa svoj čas niso hoteli. Komu v škodo? Sebi! Ali škofa ne boli, ko vse to gleda?

Mi pa imejmo s svojimi nadpastirji sočutje in jim darujmo pravo, srčno ljubezen! Ubogajmo svetega Pavla, ki tudi nas opominja: »Prosimo vas pa, bratje, priznavajte tiste, ki se trudijo med vami in so vaši predstojniki v Gospodu ter vas opominjajo, in imejte jih zaradi njih dela v prav veliki ljubezni« (1 Tes 5, 12. 13).

* * *

Dne 9. junija l. 404. je bil Carigrad močno razburkan. Njegov sveti nadškof Janez Krizostom je moral drugič v pregnanstvo. Zakaj? Ker je kot katoliški škof vestno vršil svoje dolžnosti. Odrinili so ga v Kapadocijo. Nato proti Črnemu morju. Nad tri leta je veliko trpel, zdaj tu, zdaj tam. Telesno ves izmučen in strt je 14. septembra 407. leta kot mučenec svojega škofovskega poklica v današnji vasi Bizeri umrl. Njegove zadnje besede so bile: »Hvala Bogu za vse. Amen!«

Krizostomovi nasprotniki pa niso preganjali le svetega škofa, ampak tudi njegove vernike. Mnogo so jih pozaprlji, druge na vse strani razgnali, ne malo celo pomorili. Med zadnjimi je bil tudi mlad študent, Evtropij. Krasilo ga je nedolžno življenje. Odlikovala posebna vdanost do škofa. Škofu je bil zvest. Ni odpadel od njega. Zato je moral v trpljenje in težko smrt. Povelje se je glasilo: »Vojaki, Evtropiju izvinite ude!« Se je zgodilo. »Žgite ga s plamenicami!« So ubogali. »Trgajte s kavljii meso ž njega!« So storili. Kristusov mladec je umrl mučeniške smrti za svojega škofa Krizostoma. V rimskem seznamu svetnikov (martirologiju) čitam 12. januarja: »V Carigradu spomin svetega lektorja Evtropija, ki je ob času cesarja Arkadija pretrpel mučeništvo.«

* * *

Sveti Pavel, vzor katoliškega škofa, izprosi našemu presvetlemu vladiki prelepo Kristusovo ljubezen. Saj je Gospodovo odbrano orodje. Naj nosi Kristusovo ime še dolgo vrsto let po odlični ljubljanski škofiji. Kristus, ki je bil tebi VSE, mu bodi v trpljenju opora. Sveti mučenec Evtropij, ti pa nam izprosi do našega nadpastirja odkritosrčno spoštovanje. Pa neomahljivo pokorščino. Vedno in v vsem! Kakor tudi iskreno ljubezen. Če treba — tja v trpljenje!

Škof z nami. Mi vedno s škofom. To je naša moč, ki temelji na Gospodovi volji in molitvi: »Da bodo vsi eno!« (Jan 17, 21.) Potem bomo lahko vsi, škof in mi, molili z umirajočim svetim škofom Krizostomom: »Hvala Bogu za vse. Amen!«

Zvon, zvon!

Tisti čas se je na francoski strani udomačila nova šega, da so gosposke družine pričele prav pogosto vabiti našega župnika na pomenek. Sedaj se je komaj mogel ubraniti raznih povabil in vendar je tako nerad obiskoval »višje zverine«! Ni mu storilo dobro, da je spet in spet moral piti čaj, tudi se mu je zdelo škoda njegove nedeljske duhovniške suknje.

Ko pa je bil nato šele ugotovil, da vendarle utegne pri gladko olikani gospodi za svoje uboge dobiti marsikak dober prigrizek, ki bi bil sicer za le-te izgubljen, mu je postalo lažje.

In zdaj je bil na gradovih kmalu tako priljubljen kakor v kmetiških hišah. Povedal je gospodi marsikako trdo resnico, in skromno so ga poslušali, mnogo so mu odpustili, česar bi sicer ne bili nobenemu drugemu. Do Pariza so raznesli njegove sočne in krepke izreke. Toda naš župnik ni bil ponosen na to, nasprotno: hudoval se je nad tem, zakaj čutil je, da so ga napak razumeli.

»Nič ni prav za prav tako neumno,« je godrnjal, »kakor so izobraženi ljudje. Toliko časa ti zavijajo besede, da dobe povsem drugačen zmisel in pomen, kakor pa je človek mislil. Preprosti ljudje veliko bolje razumejo človeka.«

Pa si je bil vendar krog in krog v visoki družbi pridobil resničnih prijateljev. Nekoč je prišla celo ponosna gospa markiza¹ La Rochette² peš v lamotsko župnišče; obisk v samodruč³ ali »motovilu« si je bil župnik strogo prepovedal »zaradi krav«.

Gospa markiza je prišla naravnost v kuhinjo ter se je smeje se usedla med dva drvarja, ki v zadregi nista vedela, kam bi dela svoje roke in noge.

Gospa markiza je pila sadjevec in se je izvrstno zabavala z obema pajdašema, dočim je zadaj za njenim hrbtom »La Pepie« obupno kremžila obraz.

Priljudno in domače obnašanje visoke gospe pa našemu župniku nikakor ni vzbujalo spoštovanja. Poznal je vse ovinke in spletko človeške duše. »Kaj neki hoče od nas?!« si je mislil.

Ljubi ljudje, to, kar je hotela, je našega župnika tako zadelo, da je pričel jecljati. In kuharici »La Pepie« se je topot v resnici posrečilo, da je zapela kakor petelin: gospa markiza je hotela cerkvi našega župnika podariti zvon! Velik, težak zvon v spomin na njenega edinega sina, ki je bil padel v veliki vojni. Zadnji La Rochette!

Veliki Bog, zvon! Zvon, po katerem je bil naš župnik hrepenel dolgih trideset let! Ostro zvonkljanje in čivkanje edinega majhnega zvona v cerkvenem zvoniku mu je bilo pač zmerom mrzko in zoprno!

»Gospa markiza, obupno je poslušati mali zvon, ki kleplje in vrešči kakor kaka stara devica, zvečer ni možno zmoliti zbrano „Angel Gospodov je oznanil...“, majhni zvon oskrunja mrak, pa tudi daleč ne seže z glasom, da bi povabil ljudi v cerkev, njegov glas ne seže preko gozda, kaj šele do neba. Zvon, tako debel in rosnoben, da se strese vsa cerkev, kadar zavrvi — to so prekrasne sanje.«

¹ Markiza, franc. marquise = mejna grofica.

² Izgovori: Rošet.

³ Samodruč = avtomobil.

Naš Gospod, Bog Oče bi bil predober, gospa markiza je gotovo eden izmed njegovih angelov! Takšno otroško veselje je zelo ganilo »angela«: gospa je zastavila vse moči v to, da bi čimpreje bila botra novemu zvonu. In zares je nato tudi zazvonil nekega dne globoko in krepko čez griče in doline.

Gospa mejna grofinja se je nazivala »La Rochette«, poslednja tega imena.

Da imata takšno visoko gospo v svoji sredi, to je vzbudilo obema občinama ponos in napuh, da bi se ljudje ondi skoraj razpočili od napih-njenosti,⁴ zakaj po njih mislih je bil njihov zvon najlepši na svetu.

»Gospa je plemenita,« tako so govorili, »visokorodna, nič opravka ni imela s tvorničarji konserv ali ohranjenih jestvin, nič opravka s takimi novo pečenimi bogataši in povišanci. Čiste plemenite krvi je in ponosno nosi ime junaka, ki je padel za domovino.« Vsi kmetje so se po njej čutili poplemenitene in počaščene.

To bi se bilo razrastlo do samoveličja, ako ne bi bil naš župnik svojih ovčic spet enkrat prav pošteno oštel na prižnici: »Vi ste butci, moji ljubi bratje, vi ste ničemurno in puhlo ponosni na zvon zaradi njegove lepote in njegovega imena. Podobni ste meščanu, ki občuduje kravo zavolj njenega dolgega repa in njenih debelih rogov in ne ve, da je mleko bolj važno. Razumeti morate zvon La Rochette, zakaj ima Vam kaj povedati. Ob delavnikih ga morate poslušati, če hoče med svetlobo in temo z Vami vred moliti in Vaše molitve ponesti kvišku k Bogu Očetu. Za to je dovolj močan in Vaša pobožnost ni le preveč težka. Poslušajte ga, kadar zvon zdravamarijo, kjerkoli ste, postojte za trenutek in bodite lepo tiho, ne mislite na njegovo imenitno ime in na njegov globoki zvok, temveč poslušajte božji glas, ki iz njega govori. Poslušajte ga, kakor bi ga čuli poslednjikrat na zemlji. Pri tem Vam ni treba predolgo časa prenehati z delom. Očenaš, zdravamarija in znamenje križa: že to samo razveseljuje našega nebeškega Očeta. Dan za dnem počakajte, da Vam zazvoni v pozdrav ,dober večer!«, preden greste spat. Tedaj Vas hoče zvon spomniti na večnost, da boste vedeli o njej v minljivi noči.«

Sedaj so se kmetje sicer še nadalje bahali z zvonom, toda niso bili več tako glasni. In kadar je zvečer zazvonilo zdravamarijo, je postalo zdaj v vsej cerkveni občini nekaj trenutkov vse tiho. Težki vozovi sena so obstali, voli so sopihali, dočim je kmet, naslonjen na njih bok, zmolil svojo »zdravamarijo«; perice ob potoku so prenehale sredi svojega pogovora ter so se nad vodo sklonjene pokrižale, kosci na polju so obstali naslonjeni na svoje kosé in v ta čudoviti mir se je potopila pesem zvona in večer se je spustil na zemljo.

Naš župnik si ob delavnikih ni dal odvzeti veselja, da ne bi sam vlekel vrvi, kadar je bilo treba zvoniti »zdravamarijo«. Zanj je bilo to višek dneva.

Toda v nedeljo, pred sveto mašo, so smeli šolarji prevzeti to službo.

Tedaj je že précej prvo nedeljo nastal največji pretep, ki ga je bila Francija s Švico vred kdaj doživela. Vsak otrok je hotel prodreti k vrvi, vsak se je hotel nanjo obesiti, eden jo je potegnil sem, drugi jo je sunil tja, vmes pa je z nepravilnim udarcem bobnel zvon, ki so tako grdo ravnali z njim — bila je velika nezgoda. Tole prvo nedeljo so vsi šolski otroci sedeli z nabunkanimi obrazi in razdrapanimi oblačili v cerkvenih klopeh in marsikateri so se še pod klopjo suvali ter si izmenoma stopali na nogo.

⁴ Pisateljica cika v tej primeri na znano basen »Žaba in vol«. — Prip. prev.

Ko so prišli iz cerkve, so matere še dolgo razpravljale med seboj ter se prerekale, pomirili so jih pa končno očetje ter zaključili to reč s tem, da so sklicali občni zbor na vzgojnih visokih planotah svojih potomcev.

Voditeljica je tekala od enega do drugega, vsa blede od razburjenja, prosila jih je, naj odpuste, in nazadnje je imela veleumno izvirno zamisel. Vsak mesec naj bi tisti, ki bi bili najbolj pridni, oskrbovali zvonjenje. Štiri nedelje zaporedoma bi smeli ti edini vleči vrvi pod zvonikom.

Vse je bilo navdušeno in obedve vasi sta bili razburjeni. Kdo bo pač najprvi?! Francoz ali Švicar?! Starši niso bili nič manj častizeljni kakor njih otroci in po močeh so jih spodbujali. Ob koncu prvega meseca sta prišla dva izmed izvoljenih zmagoslavno k župniku in sta mu pokazala svoja zvezka. Notri je stalo zapisano:

»Sme zvoniti.«

Ta stavek »Sme zvoniti« je storil oba za junaka. Prvi je bil Francoz, druga pa Švicarka. Pomislite, da je zdaj vedela vsa okolica, da sta bila dva otroka v zadnjem mesecu najbolj pridna in bistrournna! In tako tehtna ter odločilna se jim je zdela ta zadeva, da je marsikatera mati že mislila, da se ji je njen otrok izpridil, ker nikoli ne pride do tega, da bi smel zvoniti.

Toda naša voditeljica je bila prav tako modra kakor dobrohotna. Bolj je hvalila delo nego prirojeno nadarjenost; bolj je cenila odkritosrčno prizadevanje kakor pa lahkoten uspeh.

Kljub temu pa so bili marsikateri, ki nikoli niso prišli do tega, da bi smeli zvoniti.

Eden izmed teh je bil majhni šestletni sin neke planšarice. Bil je videti, kakor da ima šele tri leta, njegova usta so bila zmerom odprta, in govoril je samo švicarsko nemščino in še to nerazumljivo. Zmeraj je imel umazan nos in mokrotne oči in bil je tudi sicer vlažne čudi, tako zelo, da nihče ni mogel sedeti zraven njega. Sicer ga je mati natepla po vsaki hudi nezgodi, toda to ni nič pomagalo. V šoli si dečko ni upal dvigniti roko in tudi doma je na to pozabil. Zdelo se je, da nič ne more prodreti v njegovo ubogo grdo glavo, nič.

Dokler ni prvič slišal zvon zvoniti! Poslej je sedel vsako nedeljo pred božjo službo na stopnicah in opazoval zvonjenje, »binganje«. Resnično svetlikanje je bilo ob takih dnevih v njegovih očeh; smehljal se je in če je voditeljica prišla mimo, je ves zardel, kakor da bi bil zasačen pri prepovedanem dejanju.

Naša voditeljica, veleumna kakor je že bila, je, ko se je vračala, vzela dečka s seboj in z mnogimi težkočami mu je dopovedala, da bi smel tudi on »bingati«, zvoniti, če bi ves teden mogel ohraniti suhe hlačke. Samo od sebe to seveda ni šlo. Toda ko se je voditeljica dolge tedne mučila, se ji je vendarle posrečilo, da je pripravila dečka tako daleč, da se je pravočasno zavedel svoje potrebe. In ko je bil prišel tako daleč, da je vzdignil roko, je to delal neprestano, v radost vse šole. Blaga volja dobre voditeljice je končno vendar zmagala in zmagalo je dečkovovo hrepenenje, da bi smel »bingati«, zvoniti. Nekega dne je tudi on nesel tablico z napisom: »Sme zvoniti.«

Brati še ni znal. Morali so mu prebrati: »Da, jutri smeš zvoniti.« Dečko je postal blede do ustnic, nato pa je dobil rdeče lise na licih. Mali Francozi so ga spremljali čez most in mati, ko je to razumela, se je usedla v krušnico ali nečke za moko in od veselja rjovelala v svoj predpasnik.

Naslednji dan pa dečka ni bilo več v šolo. Kakor so pripovedovali nekateri njegovih součencev, je bil zvečer padel v škafo vrele vode. Morali

so poklicati voditeljico, ker je bila ona edini zdravnik v vasi. Ko je prišla, je na obeh nogah ugotovila težke opekline. Pomazala je z mandeljevim oljem, zraven navezala obliž s čudovitim mazilom, ki je v njeni rodovini že stoetja ozdravljalo vse mogoče bolezni, nato je ovila vsako nogo v eno kilo vate in povrh je prišlo še nekaj metrov obveziva. Za okrepanje srca je dobil bolnik na pladnju dvojico odrezkov lešnikove čokolade in potem: »Hajdi v posteljo!«

Vse ravnanje je bil mali sprejel, ne da bi bil besedico črhnil.

Nato pa je pričel takoj nenadoma rjuti, kakor zaboden, besnel je, tolkel je očeta in mater, pihal ter pihal je kakor divja mačka, tudi nasproti voditeljici, da je mati postala zbegana ter bila iz sebe, tarnala je: »Božjast ga je napadla!«

»Kaj ti je, mali, ali te tako zelo boli?!« je tolažila učiteljica.

»Zvonil bi rad!« je tulil dečko... Na to so bili pozabili: drugi dan je bila nedelja.

»Če boš zdaj ležal prav tiho, boš smel zvoniti potem naslednjo nedeljo,« je rekla voditeljica.

Zaničljivo ji je mali obrnil hrbet in vrgel čokolado ob steno.

Užaljena je odšla dobra mladenka, da bi župniku potožila svoj bridkost in pa dečkovo zakrknjenost.

V nedeljo zgodaj zjutraj je nastala nevihta. Najstarejši ljudje niso bili kaj takega doživeli. Dež ni lil v kapljicah, temveč v potokih, grič je bobnel, skalnati odlomki so se valili in kotalili po pobočjih, živina je bežala ter bežljala s paše v dolino, najbolj častitljive krave so utekle, sicer tako skromni potok je gnal nesramno nesnago celo tja na cesto. Kmetje so spravili ter oskrbeli živino, in so ostali nato zadaj za dobro zaprtim oknom.

Sreča, da so včeraj seno spravili domov. Pri takem vremenu ne bi hotel človek niti psa venkaj pognati.

»Niti psa,« so rekli francoski kmetje, ki sicer niso bili posebni ljubitelji živali. Po tem morete premeriti ter presoditi, kakšno hudo vreme je to bilo!

V tem slabem vremenu je pa šel neki človek z velikanskim višnjevim dežnikom, ki ga je kakor ščit držal pred seboj: naš župnik, ki je preko mostu korakal navzgor po poti na francosko stran!

»Zblaznel je,« je stvarno sodil župan.

»Morebiti je kdo umrl,« je menila županja ter se pokrižala.

»Pri sveti maši bomo zvedeli, kdo neki je?!«

Vsi so bili videli župnika in vsi so zadaj za svojimi okni čakali na njegov povratek. Po treh urah skrbnega čakanja in bojazni je prišlo nekaj nizdol po gorskem pobočju, kar je našim kmetom vzbudilo najbolj veselo nedeljsko dobro židano voljo in radostno nastrojenje: bilo je nekaj dolgega kakor drevo, ki je imelo dve glavi eno nad drugo, spodnja je bila stara siva, pripognjena, zgornja pa mlada rumenolasa. Zgornji del je bil zavit v odeje, plašče in v dežnik, spodnji del pa v premočeno duhovniško suknjo. Zgoraj je kukalo ven žareče obličje našega malčka s planine, njegovi z bombažem oviti nožici sta na desni in levi bengljali kakor dve debeli klobasi na mogočnih župnikovih prsih; višnjev dežnik je držal mali nad svojim ospredjem, zadaj so pa curljale vodene niti od vsake dežnikove konice po vratu in po hrbtu prečastitega gospoda. Tako sta šla skozi vsot vas; tako je šel pač nekoč sveti Krištof ali Kristonosec z Detetom Jezusom.

O kako je takrat pel in brnel zvon »La Rochette«!

Tako mogočno, tako lepo, tako globoko resnobno kakor še nikoli kdaj poprej. Angeli so peli obenem, tako je baje slišala voditeljica.

Še nikoli ni bilo tudi videti ob vrvi tako žarečega, tako blaženega, tako svetu odmaknjenega obličja kakršno je bilo lice malega dečka. Privznil se je v paradiz, na ramah našega ljubega, od sočutne ljubezni zblaznelega župnika.

Tudi se je zgodilo čudo: od tega mokrotnega dne je malček postal suh. Šest mesecev kasneje si je celo že sam čedil nosek.

P. GVIDO:

Mati — vzgojiteljica.

Oblikovalka življenja.

Pride čas, ko mora mati, varhinja jutra življenja, oblikovati mlado življenje otroka. Človek potrebuje vzgoje; zakaj značaj se ne rodi, ampak se mora vzgojiti. Vzgoja! Gojiti moremo cvetlico, izuriti tudi žival, toda vzgojiti moremo samo človeka. Ali veš, kaj se pravi vzgajati? Vzgajati se pravi buditi in razviti to, kar počiva v otroku kot seme, da se razcvete in dozori. In koliko prekrasnih dobrin je nakopičenih v vsakem otroku, dobrin, ki jih otrok prejme od tebe in tvojega moža in vajinih pradedov in tistih dobrin brez števila, ki jih je božja dobrota položila tvojemu otroku v zibel.

Vzgajati se pravi odtegniti, odstraniti, kar ograža mlado življenje duševno in telesno. Do tu je vključena tudi telesna vzgoja, o kateri ne bom obširno razpravljaj, četudi je ta vzgoja silno važna in podlaga duševne vzgoje. Saj ti je znan stavek o zdravi duši v zdravem telesu, sama se veseliš, če so tvoji otroci krepki in lepo razviti, v ponosni zadovoljnosti se smehljaš, če drugi trdijo, da imaš lepe in zdrave otroke. In tvoj narod se veseli s teboj. Zato skrbi, da tvojim otrokom ne bo manjkalo krepke, četudi še tako priproste hrane, da bodo imeli tvoji otroci dovolj svežega zraka, poživljajoče kopeli, dovolj solnca in svetlobe, da jim boš nudila dovolj gibanja v igrah, ki krepke telo, da bodo zadostno spali. Kolikor bolj priprosta je hrana in obleka, kolikor bolj domača je sobna oprava, toliko bolj zdravo se bodo razvijali otroci. Kolikor bolj jih boš v tem oziru razvadila, toliko manj odporni in toliko bolj nervozni bodo postali.

Odtegni otroku vse, kar mu more škodovati. Vsa skrivnost, da se življenje podaljša, obstoji v tem, da ga ne krajšamo. V tem oziru poudarjam resnico, ki ti naj postane npravna zapoved: Alkohol je strup za dušo in telo otrok, tudi še tedaj, ko so postali starejši. Bivši ravnatelj otroške bolnišnice sodi vsled lastne bogate izkušnje tako-le: »Starejši otroci izgube vsled opojnih pijač duševno svežost poleg telesne; prezgodaj dozore, uče se nezadostno in postanejo slabokrvni. Njihov značaj se kaj rad izpridi; prej krotki in pokorni, postanejo vsled uživanja alkohola jezni, razburljivi in nedostopni za vsako vodstvo. Ako se jim odtegne alkohol, se izboljšajo.« In vendar, kako nespametno ravnajo nekateri starši! Mislijo, da ni noben praznik lep, noben obisk počeščen, noben izlet prijeten, ako se ga ne zalije z alkoholom. Kako prazno srce morajo imeti ljudje, ki se brez pijače skoraj ne morejo več veseliti. Kaj čuda, če posnemajo otroci, navajeni po takem pogledu in

uživanju, že v zgodnji mladosti svoje starše in na ta način utope svojo lastno življenjsko srečo in srečo svojih staršev.

Svojega otroka pa tudi ne preustvari v rastlinico, ki uspeva samo v sobi ali pa v cvetličnjaku, ampak potrudi se, da bo tvoj otrok naravno bitje, ki se nauči prenašati nestalnost vremena, da ga boš s pametno utrditvijo storila odpornega. Marsikdo bi bil v poznejšem življenju zdrav, svez, vesel, krepek človek, če ga ne bi mati v prenapeti plašljivosti pomehkužila. Za svojo osebo sem prepričan, da umrje več otrok zaradi pomehkuženosti kakor vsled zanemarjenosti. Kakor povsod je tudi v tem oziru preveč in premalo enako škodljivo. Srednja pot — zlata pot. Ako zboli tvoj otrok vkljub pametni telesni negi, ne čakaj, ampak pokliči pravočasno zdravnika. Marsikatera nevarnost za zdravje ali še kaj hujšega boš s tem preprečila in druge obvarovala okuženja. Mnogo otrok je bilo z ozirom na zdravje trajno oškodovanih, ker je prišla zdravniška pomoč prepozno bodisi vsled lahkomišelnosti, bodisi vsled nespametne varčnosti matere.

Toliko sem mislil, da je treba poudariti glede telesne nege otroka, ki ti ga je Bog dal v oskrbo.

P. ROMAN:

Dekla Lucija.

Povest iz vsakdanjega življenja.

Modrost matere Justine.

Neki dan pride Lucija iz šole vsa razburjena. Kolikor le more biti tak otrok. In prvo, ko pride do sape, je vprašanje, ki si ga stavi slej ali prej vsak človek odkrito ali pa, da samemu sebi noče priznati.

»Mama, ali je res, da morajo samo revni delati, bogati pa ne?«

»Lucija, kdo je to rekel?«

»Fanika iz gostilne. V šoli so katehet povedali o izvirnem grehu in o prokletstvu, da mora poslej vsak v potu svojega obraza jesti svoj kruh. Pa so nam razložili, da delo nosi poslej poleg blagoslova tudi znamenje prokletstva. Mislim, da so rekli tako. Ko pa sva šle domov, je pa Fanika rekla, da to ni čisto res. Da ni treba vsem delati. Da ona že ne bo, ker so bogati, jaz bom pa morala.«

»In kaj si ti rekla, Lucija?«

»Fej, sem rekla, in da je lenoba vseh grdob grdoba.«

»Pa kaj je še bilo?« je strogo gledala Justina svojo hčerko.

»Potem, po-tem (Luciji je šlo na jok) sva se, sva se pa za lase...«

Greh je priznan. Sedaj se prične naloga matere, ki ljubi. Matere, ki mora imeti modrosti za petero učiteljev.

Justina počaka, da se otrok razjoče. Nato pa toplo privije hčerko k sebi in ji govori: »Glej, Lucija, Jezusa tam-le na sliki Sv. Družine. Ali ne vidiš, da oblič drža in krušnemu očetu Jožefu pomaga. Ali ne vidiš, kako sama Mati božja preslico v rokah ima in tanko nitko prede. In sedaj poglej to-le.« In mati Justina vzame iz predala v bel svilnat papir zavito uro starega očeta. Na ključek je še in ljub spomin. Skrbno jo odvije, vzame ključek v roko in nato boječe odpre srebrni pokrovček: »Ali vidiš uro, Lucija?« »Vidim, mama, pa zakaj vprašuješ?«

»Kakšna sta kazalca?«

»Eden večji, drugi manjši.« »Zakaj?« »Oh, mama, saj vendar veš, da eden kaže ure in drugi minute.« Justina ne odneha. »Sedaj poglej

številke: ali so same dvanajst?« »Ne, se lepo vrste: ena, dve, tri in naprej.« »No, in sedaj bova pogledali še kolesčke. Le poglej, koliko jih je. In koliko vijakov in čudnih vzmeti. Pa kako lepo se ujemajo zobki večjih in manjših koles.« »Da, mama, res je čudno to.«

»Vidiš, Lucija, tako je tudi v življenju. Vsak ne more biti veliki kazalec in glavno kolo. Tudi mala kolesca so potrebna in važna, da ura življenja teče. In če le en sam vijak odpove, se ura kmalu ustavi in potem so številke neme in kazalci stoje in nimajo nobenega dela. Vsak človek mora delati. In delo na polju in v hlevu je prav tako važno kakor delo gospoda župnika, ki nas uči lepo živeti in nam pridiga in mašuje.«

»Ampak je lepše biti oblečen v zlat plašč.« Lucija ne more strpeti, da ne bi primerjala.

»Seveda je lepši, pa zato težji in odgovornosti je več. Pa je tudi delo na polju čudovito lepo. Pomisli, kako vse lepo pred človekom raste, kakor na dlani, da bi človek kmalu otipal. Zato tudi gospoda iz mest, ki imajo samo delo v sobah in šolah in pisarnah, rada pride na deželo, da tukaj vsaj malo okusijo za nekaj dni sladkost miru in našega zdravega dela.«

Lucija ne sledi več modrosti matere Justine. Le še premišlja, da je vendarle lepo biti kazalec. In če bo ona majhen ali velik kolesček v uri življenja.

Lucija se uči gospodinjiti.

Odkar sta imeli z materjo pogovor o delu, je Lucija z neko ljubo-sumno radostjo pri vsakem domačem delu. Mama lupi krompir. Lucija je pravkar dovršila svojo domačo nalogo in namesto, da se gre igrat, stopi k materi in pravi:

»Mama, daj mi nož, bom jaz lupila.«

»Pusti, to ni še zate.«

»Je, mama, veš, sedaj bi se lahko naučila že kuhati. Gospodična je rekla, da moramo že sedaj gledati, da se kaj naučimo. Ona zna tudi kuhati.«

»Kdo ti je to povedal?«

»Gospodična v šoli je povedala, da je njena mama zmeraj zahtevala: Ne samo knjige, tudi kuhinja in gospodinjstvo.«

»Kaj ti vsega ne veš?«

»Ampak mama, saj bom kmalu devet let in...«

»No, pa naj velja tvoja, kar olupi krompir, jaz bom pa medtem napravila ogenj. Samo glej, da boš tanke rezine delala, da škode ne bo. Boljše počasi pa dobro, kot hitro in površno. In oces ne pozabi. Vsa očesa morajo ven, ker so grenka.«

Tako Lucija dobiva prve nauke v gospodinjstvu in ne ve, da bo kmalu, ah, čez nekaj let že, morala prevzeti vse na svoja šibka ramena.

(Dalje prihodnjič.)

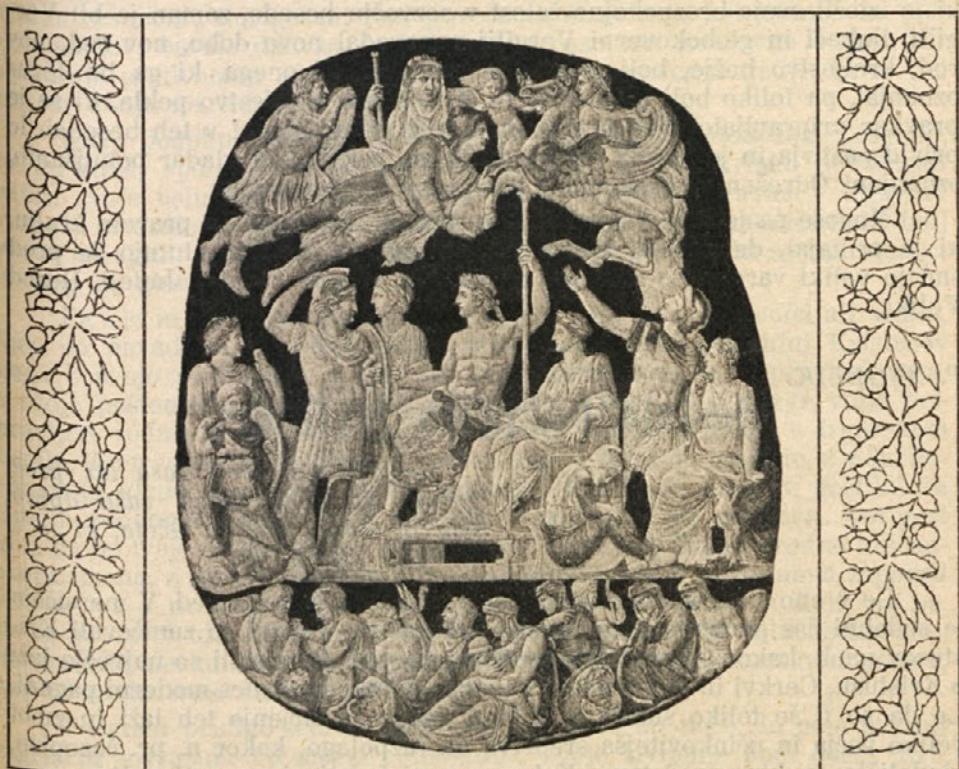
GIOVANNI PAPINI — P. ROMAN:

Oktavijan.

Ko se je Kristus prikazal med ljudmi, so na zemlji vladali zločinci in ljudje so jim bili pokorni. Rojen je bil pod dvema gospodoma — eden, močnejši in daleč proč, v Rimu; drugi, nesramnejši in blizu, v Judeji. Eden pustolovska kanalja, ki mu je bila sreča naklonjena, si je za ceno krvavih pokoljev prilastil cesarsko oblast; drugi enako pustolovec in kanalja in od sreče spremljan, je ugrabil za ceno krvavih pokoljev kraljestvo Davida in Salomona.

Oba sta se povzpela navzgor po podlih in nepostavnih potih; preko meščanskih vojn, preko izdaj, preko krutosti in krvoprelitja: — bila sta kot rojena za medsebojno razumevanje; bila sta razvpita, prijatelja in pajdaša, v kolikor je to dopuščalo službeno razmerje med podrejenim podležem do nadrejenega zločinca.

Sinček skopuha iz Velletri, Oktavijan, se je izkazal v vojni za mežvo in bojazljivca, maščevalnega v zmagi, izdajavca v prijateljstvu, okrutneža v nasilnostih. Nekemu obsojencu, ki ga je prosil vsaj za pokop, je odgo-

Ta slika je vrezana v največji poldragi kamen starega veka. 34 cm visok in 29 cm širok *Sardoniks* izza vlade Tiberija, in se nahaja v državni knjižnici v Parizu. Predstavlja prve člane rodbine Julijev in je svojski primer pobožanstvenja vladarjev. — Z žezlom v rokah — Julij Cezar, na konju sedeči je Oktavijan, v sredini na prestolu sedi Livia — Oktavijanova tretja žena in poleg nje z visokim žezlom v roki njegov sin Tiberius. Na spodnjem polju so ujeti Judje, Galijci (Francozi) in Germani (Nemci).

voril: To bodo oskrbeli jastrebi. Perudžincem, ki so obkoljeni prosili milosti, je zaklical: *Moriendum esse!*¹ Pretorju Kvintu Galliju, ki je bil samo osumljen, je osebno izvrtal oči, preden ga je dal zadaviti. Ko je zasedel prestol in so bili vsi nasprotniki uničeni ali razpršeni, in so bila vsa odločilna in važna mesta v njegovih rokah, si je nadel krinko krotosti in od njegovih mladostnih strasti mu ni ostala nobena izvzemši pohote. Govorilo se je, da je v mladosti dvakrat prodal svojo nedolžnost: prvič Cezarju, drugič v Španiji, in sicer Irciju za 300.000 sestercijev². Sedaj se je zabaval s številnimi razporokami, z novimi porokami z ženami, ki jih

¹ Umreti morate!

² V našem sedanjem denarju približno 840.000 Din.

je bil izneveril prijateljem, v zakonolomnih razmerjih, ki so bila javna tajnost, in še s tem, da je igral komedijo obnovitelja dostojnosti.

Ta umazanec in gnilež je bil vladar zapada, ko je bil Jezus rojen in niti slutil ni, da je tisti že rojen, ki bo nekoč porušil, karkoli je on ustanovil. Zadovoljen je bil z lahkotno modrostjo majhnega debelušnega Horaca, ki si je lastil tuje misli: uživajmo danes, vino in ljubezen; smrt nas brezpogojno čaka; ni da bi človek izgubil le en dan. Zaman je Kelt Vergilij, človek polja, prijatelj senčnatih gajev, mirne domače živine, zlatih čebelic, tisti, ki je bil odšel z Enejem, da premišljuje trpljenje v podzemlju, ki je iztožil svojo brezpokojno žalost v sozvočju besede, zaman je bil Vergilij, ljubeči in globokoverni Vergilij napovedal novo dobo, nov red, nov rod, kraljestvo božje, bolj svetno in obledelo od onega, ki ga bo Jezus oznanjal, pa toliko bolj plemenito in čisto kakor kraljestvo pekla, ki se je pravkar pripravljalo. Bilo je zaman, ker je cesar gledal v teh besedah le privid pastirja in je morda verjel, da je on, pokvarjeni vladar pohujšanih, oznanjeni Odrešenik, prenovitelj kraljestva Saturnovega³.

Mogoče pa je imel vsaj slutnjo o rojstvu Jezusovem, o pravem kralju, ki je prihajal, da odstavi kralja zla, utegnil je imeti to slutnjo še pred smrtjo veliki varovanec cesarjev na vzhodu, njegov vazal v Judeji, Herod Veliki.

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje.

»Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5, 16).

Le v eno stvar sodobni ljudje še verujejo, v dober zgled. V marsičem je sodobni čas podoben času prvega krščanstva. Pagani so zaničevali Kristusov nauk, kakor ga prezirajo moderni pagani. Razširjali so največje laži o Kristusu, Cerkvi in duhovnikih, kakor to delajo dandanes moderni pagani. Le da so ti še toliko slabši, v kolikor imajo za širjenje teh laži in zmot veliko večja in učinkovitejša sredstva na razpolago, kakor n. pr. časopise, gledališča in kino-predstave. Kako so prvi kristjani prepričevali pagane o njihovih zmotah? Gotovo ne po pridigah, ker teh niso poslušali, kakor jih tudi moderni pagani ne poslušajo. Morda bi si kdo mislil: dandanes si katoličani tudi lahko pomagajo z dobrim tiskom, pa to ne drži. Kajti dobrega tiska moderni pagani večinoma že načelno ne beró, in če ga beró, mu ne verjamejo. Kakor se njihov lastni tisk načelno laže, tako so prepričani, da se laže tudi katoliški in verski tisk. Eno samo orožje imajo katoličani sodobnega časa v rokah, prav tisto, katero so imeli prvi kristjani na razpolago, to je: dober zgled. »Pokažite jim,« tako so učili duhovniki v prvih časih krščanstva, »da ste boljši, kakor vas opisujejo vaši nasprotniki, pagani. S svojim življenjem jim pokažite, da vas vaša vera uči ljubezni, čistosti, vestnosti, poštenosti in nesebičnosti. Le tako jih boste mogli pripraviti do tega, da bodo molčali, če ne bodo v vašem življenju našli ničesar spodtakljivega. Le tako jih boste prisilili k razmišljanju, da krščanstvo mora biti resnično in izvirati od Boga samega, ker ima v sebi moč, da vzgaja tako plemenite ljudi.«

³ Saturnus — po starodavni pravljici prvi kralj Latija — pod njegovim žezlom je bila zlata doba.

Dandanes so nam v enakih razmerah potrebna enaka sredstva. Živimo sredi med mnogimi nevernimi, med drugoverci, med odpadlimi katoličani. Kako naj zavrremo njihove klevete zoper katoliško Cerkev in Kristusov nauk? Ali morda samo z dobrim tiskom? Ta pač lahko semtertja koristi in bi tudi dosegel zmago, če bi bil v premoči, kar pa zdaleka ni, in po večini moderni pagani tega našega tiska niti v roke ne vzamejo. Ali naj jih spreobrnemo s pridigami? Teh nikoli ne slišijo. Duhovnike zaničujejo, cerkve se izognejo in še zvonjenje jim je na poti. Namesto tega pa slišijo dan za dnevom zabavljanje čez vero in Cerkev, pripovedovanje morda resničnih, mnogokrat tudi povečanih škandalov katoličanov in tudi duhovnikov, berejo dan za dnevom slabe časopise, nenravne knjige, ter poslušajo protiverska predavanja. Večkrat so to nevedni ljudje, ki se jim niti ne sanja ne, kako so varani.

Kako pogubno na take ljudi vpliva slab zgled katoličana, posebno, če na zunaj spolnjuje svoje verske dolžnosti, pa pod krinko pobožnosti zatira svoje uslužbenec, gnjavi svoje posle, nepošteno ravna v trgovini, raznaša nedostojne šale itd. Četudi so taki »trgovski« katoličani le bolj redko posejani, vendar se take stvari takoj posplošijo: »Taki so vsi, hinavci od nog do glave.«

Pa kje in kako naj dajem dober zgled? Daj ga v delavnici ali uradu, kjer po navadi ne prestopi praga noben duhovnik. Oznanjuj Kristusov nauk s svojo pridnostjo, s tem, da po nepotrebem ne zapravljaš časa, s svojo poštenostjo tudi v malih stvareh in s tem, da si drage volje pripravljen vedno drugim pomagati. Oznanjuj Kristusov nauk v trgovskem lokalalu, kjer opravljaš službo, s poštenostjo v meri in vagi in z odkritosrčnostjo glede kakovosti blaga. Oznanjuj Kristusov nauk v gostilni in drugih podobnih lokalih, pa bodisi, da si ondi gost ali uslužben. Kot gost glej, da bo tvoje obnašanje do uslužbenecv, zlasti uslužbenk vredno krščanskega imena, z zmernostjo v jedi in pijači pokaži, da ti ni neznana zapoved Kristusova o premagovanju in da uživaš hrano in pijačo, da živiš, ne pa, da živiš, da bi užival hrano in pijačo. Kot uslužbenec ali uslužbenka glej, da preslišiš neslane opazke neizobraženih gostov in da se umakneš vsemu, kar bi žalilo tvojo čast in poštenje.

Te vrste pridigo mora slišati vsak, če hoče ali noče. In celo najbolj zagrizeni sovražnik bo moral obmolknuti. Tvoje življenje bodi odsev Kristusa, in ne samo slaba njegova kopija.

Molitev za apostolsko ljubezen v delih laičnega apostolata in dobrodelnosti.

O Jezus, Ti živiš v sveti Evharistiji, toda Ti molčiš. Ti nočeš več iz tabernaklja kazati ljudem svoje dobrote in svojega usmiljenja z besedami in čudeži, kakor v dnevih Tvojega zemeljskega življenja. Vendar pa bi rad videl, da bi ljudje Tvojo ljubezen čutili. Zato Ti nudim samega sebe. Poslušaj se vseh udov mojega telesa, vseh zmožnosti moje duše in daj, da bo po meni storjeno to, kar si Ti storil na zemlji onim, katere si ljubil!

O Jezus, Ti želiš imeti ljudi, ki bodo dušam govorili o Tvoji ljubezni, ki bodo ponižanim in teptanim povedali, da niso zavrženi, ljudem brez poguma, da imajo Očeta. O Jezus, sprejmi me médnje! In da ne bo morda nečimernost pokvarila, kar končno le od Tebe prihaja, stori, da bom dajal, ne da bi sam za to vedel, besede in dokaze moči, ljubezni, dobrohotnosti

in odpuščanja! Naj smatram sleherni dan za izgubljen, v katerem ne bi dal pričevanja o Tvoji dobroti.

O Jezus, Ti ki si bil tako potrpežljiv in tako pripravljen dajati vedno zopet enake nauke, stori me potrpežljivega v poslušanju, potrpežljivega v pomoči, napravi me močnega, da bom pokazal prijazen obraz, čeprav mi je kak človek nadležen! In če bom tako slaboten, da bom izdal svojo trudnost, svoje dolgočasje in nepotrpežljivost, tedaj stori, da to hitro z ljubeznivo besedo zopet popravim!

O Jezus, Ti ki si z neskončno tenkočutnostjo čakal na priložnost, da si storil kaj dobrega, daj mi, da bom uganil trpljenje, da bom skril boječ-

nost in strah! Daj mi, da pogumno pomagam! Daj mi tenkočutnost, da ne bom ranil, ampak na vse rane vlival olje!

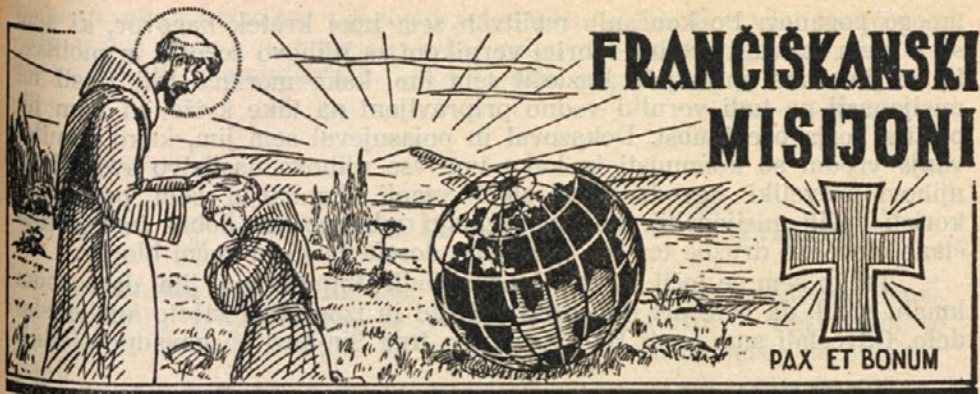
O Jezus, ti iščeš zvestih delivcev svojih zakladov in svojih radosti. Daj mi mnogo, da bom mogel dati mnogim! Sprejmi moje roke, da ozdravljajo in dele miloščino; naj delajo za vse in naj vsem pridejo na pomoč! Ne daj, da bi kdaj pozabil, da sem na zemlji, da bi služil, kakor si Ti!

O Jezus, Ti, ki si duše tako iskreno ljubil, kateremu je le duša nekaj veljala, naj je že bila zunanja oblika lepa ali zoprna, značaj krotek ali občutljiv, daj, da bom tudi jaz v svojem občevanju z ljudmi gledal le duše, ter iskal in ljubil duše, za katere si Ti na križu umrl. Amen.

(Odpustka 300 dni vsak dan. Papež Pij XI.)

Praviš, da teh ali onih napak ne moreš prenašati: to je zadosten povod, da se ponižaš. Zakaj Bog, ki je resnično popoln, jih prenaša in še veliko večje. Nase se ozri in poglej, če drugim zavoljo tebe ni treba ničesar potrpeti. Prava pobožnost je krotka in potrpežljiva, ker nam daje spoznanje, kaj smo.

Lamennais.

FRANČIŠKANSKI MISIJONI

PAX ET BONUM

-0:

P. Baptist Turk, apostolski misijonar na Kitajskem.

Kaj piše P. Baptist v svojem tretjem pismu?

(Nadaljevanje.)

Rešen.

Po par urah voznje smo priveslali do nekega trga, kjer smo se ustavili ter nakupili nekaj potrebnih stvari za prehrano. Ravno isti čas je priplulo po reki navzdol mnogo večjih in manjših čolnov, polnih riža, žita in drugih podobnih stvari. Hkrati se na obrežju pojavi dolga vrsta oboroženih mladeničev, ki jih je vodil z zastavo v roki velikan, o katerem je šla govorica, da je »neranljiv«. Na vprašanje, kdo so ti oboroženi fantje in kakšen je namen njihovega prihoda, so mi razložili in pojasnili, da je to družba »ta taohuei« imenovana, po naše »družba velikega moža«. Ustanovili so to družbo s privoljenjem postavnih vladnih oblasti z namenom, da spremlja za mal denar trgovske čolne ter jih brani proti napadom od strani komunistov in drugih roparjev. S temi mnogimi čolni in pod varstvom te organizacije je plaval tudi naš čoln mirno naprej proti končnemu cilju. Na nekem kraju so se morali vsi mimovozeči čolni podvreči preiskavi. Ko je uradnik mene opazil, je dal znamenje, da smemo brez preiskave odveslati naprej.

Organizacija »velikega moža« nas je spremljala le uro daleč. Po preteku tega časa so se vrnili nazaj, da poskrbe za varstvo drugih prihajajočih čolnov. Bajе ni od tu naprej nobene nevarnosti več. Ko smo se oddaljili od tega kraja za kake pol ure, nam sosednji čolnarji pripovedujejo, kako sta vprav na tem mestu nenadoma skočila v sosednji čoln dva oborožena roparja ter s silo pobrala denar in odšla. Zaradi tega je moj rešitelj Peter Leao še bolj name pazil ter me opozarjal, da ne smem s svojo evropejsko glavo preveč na dan, da me ne bi zadela zopet nova nesreča.

Okoli dveh popoldne smo privozili do trga Šin-kow, kjer so me dne 5. oktobra leta 1931. komunisti ujeli na naši misijonski postaji. Ko sem si šel ogledat meni tako drago postajo in obiskat ondotne šolarje in vernike, so me z nepopisnim veseljem sprejeli. Oltar v kapelici je bil ves okrašen. Hitro so prižgali vse sveče. Z radosnim srcem smo kleče opravili zahvalne molitve. Poleg vernikov in šolarjev je prišlo v našo kapelico še

mного poganov. Po končanih molitvah sem imel kratek nagovor, ki sem se v njem zahvalil svojim dobrim vernikom za njihovo sočutje in molitve, ki so jih zame opravljali. Razložil sem jim, kako moramo biti zlasti mi misijonarji pa tudi verniki vedno pripravljeni na take križe, ki nam jih pošilja božja previdnost. Dokazoval in pojasnjeval sem jim, kako pomilovanja vredni so komunisti in kako ima vse njihovo nasilstvo svoj vir v njihovi preveliki nevednosti in slabi vzgoji. Poudarjal sem pomen in koristi naših misijonskih šol, ki vzgajajo mladino za dobre in koristne člane človeške družbe ter jim pomagajo doseči časni in večni blagor.

Težko sem se ločil od teh dobrih ljudi. Obljubil sem jim, da se bom kmalu vrnil, da bom pri njih ostal več dni in izpopolnil začeto misijonsko delo. Odveslali smo proti Han-kowu. Do trga Šin-kow so navadno slednji

Katcinske slamnate palače.

dan iz Han-kowa vozili majhni parniki. Zaradi prenizke vode so pa zadnje dni prihajali le neredno in navadno z veliko zamudo. Tudi ta dan, ko sem odhajal iz trga Šin-kow je imel parnik veliko zamudo. Srečali smo ga v trenutku, ko ga je zadela neprijetna nesreča. Zavozil je namreč na plitvino, v katero se je zaletel s tako silo, da se je nagnil na stran in zadel v velik trgovski čoln, ki je prav takrat vozil mimo, s tako močjo, da mu je prebil steno. V čoln je vdrla voda in začel se je potapljati. Rešitev ponesrečenega čolna so prevzeli bližnji veliki čolni in v nekaj trenutkih se jim je posrečilo, da so rešili družino, ki je bila na njem in ves tovor, ki so ga imeli s seboj. Naš čolnič je odrzel naprej po reki. Pot od Šin-kowa do mesta Han-kow je zaradi velikega ovinka dolga skoraj sedemdeset kilometrov. Ker je v tem kraju reka precej deroča, smo že ob 8 zvečer privozili do vasi Lo-čja, ten, ki leži v bližini mesta Han-kow. V tej vasi stanuje že več let nekaj krščanskih družin, ki so se semkaj preselile iz rodnega kraja mojega čolnarja Cen. Želel sem sicer, da bi še ta dan (15. decembra) mogel priti na našo glavno misijonsko postajo in se pokloniti prevzvišenemu gospodu škofu, a ni bilo mogoče. Zaradi komunistične nevarnosti je bilo namreč ta večer proglašeno obsedno

stanje in zato sem moral prenočiti pri dobrih vernikih v vasi Lo-čja-ten. Dolgo v noč smo se pogovarjali; zakaj pripovedovati sem jim moral, kako sem se počutil v ujetništvu in kako se nam je godilo na potu.

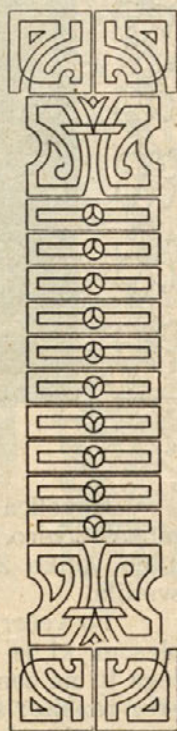
(Dalje prihodnjič.)

P. KRIZOSTOM:

Božič v kateinskih višinah v Birmaniji.

Misijonska postaja Kudung v kateinskih višinah prekipeva danes v nedopovedljivi radosti. Kaj se je vendar zgodilo? Hm — kaj? Božič je danes, tisti prelepi praznik, ko se vse ovčice celega misijona zbero v postaji.

Dela imamo čez glavo. Kapelico je treba okrasiti, da se bo v sveti noči blestela, kot se spodobi. Nujno pa je misliti tudi na goste, katere bo

Kateinska mati z dvema otrokoma.

treba sprejeti z vso vljudnostjo kateinske olike. Nič ni čudnega, če bega v postaji vse sem in tja: učenke, delavke, katehumene, gojenke in sirote. Tudi nič ni čudnega, če ena trči v tej veliki naglici v drugo.

Prvi gostje se bližajo. Vse mlado in staro jim hiti z vaško godbo naproti. Tu in tam se zasliši strel v pozdrav tistim, ki se bližajo. Za hišnega gospodarja smo pooblastili domačega učitelja, ki je Birmanec. Le-ta zajaha iskrega konjiča in zdirja praznično oblečen, v spremstvu domačih fantov, ki jezdijo prav tako iskre konjiče, bližajočim se gostom

naproti. Ko se snidejo, jih učitelj prijazno nagovori in jih povede v postajo. Ta prizor se ponavlja celo popoldne.

V mraku so zbrani že vsi gostje v misijonski postaji. Hišni gospodar še enkrat vse prav prisrčno pozdravi in jih opozori, naj si skušajo poiskati vsak sam prenočišče, ker v misijonskem poslopju ni prav nič prostora.

Ljudje kmalu napolnijo vse borne kočice celega Kudunga, toda velika večina ostane na prostem, kjer si zakurijo številne kresove. Vsa poljana pred vasjo se da prav lepo primerjati z betlehemskimi poljanami.

V zatišju pa je postavil naš hišni gospodar splošno kuhinjo, ki je v bratski ljubezni poskrbela, da je dobil sleherni nekaj za pod zobe.

Kateinski ples — izraz božičnega veselja.

Kapelica je skrbno zaprta radi velikih priprav, ki se vršijo v njej za polnočnico. Na nebu pa se blesti nebroj jasnih lučic, kot da vse označajo veliko Zvezdo ljubezni — Jezusa, ki je prišla na svet in ga razsvetlila.

Po večerji so gostje pobožno skupno molili, nato pa pričeli s svojim plesom, ki je neizogiben pri sleherni kateinski slovesnosti in brez katerega tu na zemlji sploh ne more biti pravega veselja. Plešejo pa prav vsi brez razlike: starčki in otroci, možje in žene, celo godci sami, ki piskajo in plešejo obenem. Ritem tega plesa je počasen, zategnjen, slovesen: obraze imajo vsi resne, polne pazljivosti, kot se pač spodobi pri tako važni stvari. Za ples so vsi tako zelo navdušeni, da se sploh ne utrudijo in prav zato tega plesa ni ne konca, ne kraja. — Ob desetih pa prekine to veselje glas hišnega očeta, ki opomni goste, naj se lepo mirno pripravijo na bližajočo se polnočnico.

Polnoč. Kapeličina vrata se odpro na stežaj in v temno noč se razlije žarna luč. Siromašna kapelica je tako lepo okrašena, da je ni mogoče spoznati. Altar je ves v cvetju in svečah. Največje čudo pa so jaselce v levem kotu, kamor se obračajo oči vseh navzočih. Mati Marija in sv. Jožef se sklanjata pobožno nad božje Dete, ki razprostira ljubeče svoje ročice, kot bi hotelo reči: »Pridite k meni vsi!«

Čeprav je kapelica napolnjena čez mero in je gnječa nedopovedljiva, so vsi navzoči globoko zbrani pri vseh treh sv. mašah. Velika večina pristopi tudi k sv. obhajilu. Po tretji sv. maši zapoje vsi prekrasno katecinsko božično pesem, nakar se podajo k počitku.

Počitek pa ni dolg; zorna maša zbere zopet vse goste v kapeli. Pred sv. mašo pristopi k altarju 10 katehumenov, ki prejmejo z veliko vneto zakrament prerojenja. Vsi navzoči so bili globoko ganjeni.

Misijonska kapelica v Kudungu.

Ostali del dneva mine med petjem, plesom in molitvami. Ob treh so se zopet vsi zbrali k blagoslovu, nato pa so odšli drug za drugim z veselo pesmijo proti domu.

Spremlja pa jih neprestano naša molitev in iskrena prošnja, da bi mogli junaško pričati pred paganskim svetom svojo vero in v zvestobi do Jezusa vztrajati tudi v najhujših stiskah.

*Skoro zmeraj se varaš, kadar sodiš druge, in strožjo sodbo priprav-
ljaš sebi, če si lastiš pravico, ki je nimaš, in z zlohotnim in nepremišljenim
sumničanjem žališ ljubezen, ki jo dolguješ svojemu bližnjemu.*

Lamennais.

Preganjanje Kraljestva Kristusovega:

V Španiji:

Mestno načelstvo v Tiempozuelos v madridski pokrajini je razglasilo ondotno pokopališče za mestno in pozvalo ondotnega župnika, naj odstrani oziroma dá odstraniti križe z grobov. Ker se le-ta temu povelju ni pokoril, je nahujskana množica ponoči udrla na pokopališče in siloma izvršila magistratno odredbo.

V Mehiki:

Posamezne mehiške države medsebojno tekmujejo v preganjanju cerkve. Tako je država Jalisco sprejela zakon, ki število duhovnikov tako omejuje, da je sedaj za 50.000 duš en sam duhovnik na razpolago. V Gvadalahari v glavnem mestu te države, ki slovi še izza časa preganjanja Kalesa, je policija samostan zasedla in sedemnajst redovnic zaprla. Samostani so v tej državi prepovedani.

Po poročilu vladnega časopisa »La Prensa« je skupina učiteljev v poslanski zbornici izdala poročilo o žalostnem položaju osnovnega šolstva v Mehiki. V Mehiki je nad dva milijona otrok, ki so brez vsakega šolskega pouka. Stanje osnovnošolskega pouka v vladnih šolah je postalo vedno slabše, ker razpoložljiva denarna sredstva zdaleka ne zadostujejo potrebi. Začudenje je zbudilo odkritje, da učitelji dobe dnevno le 90 centavov, približno 22 dinarjev. To so kulturni sadovi divjega preganjanja kristjanov, ki je onemogočilo vsako kulturno delovanje redovnikov.

V Argentini:

Vlada je sprejela predlog socialistične stranke o ločitvi zakona. Načrt je najbolj liberalen v vsej Južni Ameriki. Vendar so nekatere določbe tega zakonskega osnutka črtali, ker se je celo vladi zdelo, da gre stvar predaleč. Tako je bil n. pr. črtan predlog, po katerem bi se smel zakon ločiti na zahtevo enega izmed zakonskih drugov, brez vsake navedbe vzroka.

Misijonsko delo na Kitajskem.

Dne 1. oktobra je stopilo s parnika »Koblenc«, ki je pristal v Šangajski luki, 72 misijonarjev obojega spola, da bi delovali v kitajskih in japonskih misijonih.

Katoliške deklinške šole v Honkongu obiskuje 1700 katoličank ter 2800 nekatoličank.

Šest let je že preteklo, odkar so bili prvi kitajski škofje v Rimu posvečeni. Dozdaj so morali vsi bogoslovci teh škofij obiskovati semenišča, ki so bila pod nadzorstvom inozemskih škofov. Zdaj je na potu popolne kitajske osamosvojitve storjen nov korak zgodovinskega pomena. Na ozemlju škofije Sian-hva, ki jo vlada kitajski škof-domačin, je Sveta Stolica ustanovila semenišče, katerega vodstvo in popolno odgovornost zanj ima prevzeti domača kitajska duhovščina. Semenišče obiskujejo bogoslovci šestih apostolskih vikarijatov.

Praktičen kitajski katoličan.

Lo Pa Hong, katerega z občudovanjem imenujejo kitajskega Vincen-

cija Pavelskega in ki je zaradi svoje izredne dobrotelčnosti in katoliškega delovanja znan celemu katoliškemu svetu, zida dve veliki bolnišnici. Ta čudoviti mož, ki je prav tako praktičen katoličan, kakor izvrsten trgovec, uživa največje spoštovanje tudi od strani paganskih Kitajcev in je sam dejal, da je največ denarja za svoje razsežno delo ljubezni prejel od nekristjanov. Lo Pa Hong je ladjedelec in v zvezi z drugim uglednim kitajskim katoličanom Nikolajem Tsu, lastnik paroplovne družbe, ki s šestimi parniki vozi ob obali in po reki Jankce. Paroplovna zastava je morská zvezda, ki na belem temelju nosi zlat križ. Vsaka ladja ima kapelico in rezervirano kabino za potujoče misijonarje.

Domača duhovščina v Vzhodni Aziji.

Splošno znana je velika skrb misijonskega papeža Pija XI. za domačo duhovščino, kateri naj bi se, kjer je to količkaj mogoče, izročila uprava lastnih škofij. Pri njegovem nastopu papeštva so bile v Vzhodni Aziji samo štiri škofije z enim škofom domačinom. Danes jih je v Indiji, na Kitajskem in Japonskem že eno in dvajset. In sicer v Indiji nadškofija Ernapula s podrejenimi škofijami

Changana, Cherry, Kottyan in Trichur in nadškofije Tutikorin, Mangalore, Humbakanon in Kottar. Te škofije z domačo duhovščino in s škofom domačinom obsegajo 26% ondotnih katoličanov. Na Kitajskem je dvanajst apostolskih vikarijatov izročeni domači duhovščini in škofom domačinom, ki obsegajo prilično 10% kitajskih katoličanov. Na Japonskem je škofija Nagasaki izročena japonskemu škofu. Ta škofija obsega nekako 34% vseh jap. katoličanov.

Skrb za črnce v Severni Ameriki.

V pismu na duhovščino svoje nadškofije je dal nadškof Janez Nicholas iz Cincinnatija svoje privoljenje k ustanovitvi društva: »Naš apostolat med črnči.« Kdor pozna stališče Američana do črnega plemena, bo vedel ceniti vso dalekosežnost tega škofovskega sklepa. »Ali ni naša dolžnost,« tako piše nadškof, »da z vso poštenostjo priznamo, da smo to ljudstvo do zdaj precej zanemarjali? Naša vest nam narekuje, da skušamo popraviti, kar smo tozadevno zamudili, naša dolžnost je, da vsakemu črncu dokažemo, da nam je simpatičen in da mu vseskozi dobro želimo. Vé naj, da v naši nadškofiji ni niti ene cerkve, ki bi mu ne bila vedno odprta.

ANONYMUS:

† P. Klarus Rottmann.

Še preden smo praznovali obletnico za pokojnim p. Filipom, je drugič posegla bela žena smrt s svojo neizprosno roko med mariborsko frančiškansko družino. Niso še zaceljene rane v srcih številnih obiskovalcev frančiškanske bazilike, ko je zbolela nova rana. Tokrat nam je ugrabila smrt blagega p. Klarusa. Da, ugrabila ga je! Zalezovala ga je pač že kakšnih štirinajst dni, a je mislil sam, da je še dovolj krepak, in smo bili uverjeni vsi, da je njegovih moči najmanj še za deset let. Samo dvajset dni je bolehal in izdihnil svojo blago dušo, večkrat pokrepčan s kruhom življenja, na praznik Matere Milosti.

Rodil se je pokojni p. Klarus 16. avgusta 1861 v prelepi, ne v grešni, kakor mislijo posebneži, župniji Matere milosti. Tukaj se je izteklo tudi do malega vse njegovo življenje, saj je prebil izven nje le nekaj let srednješolskega in bogoslovnega študija in samo tri leta svojega 43 letnega

dušebrižniškega delovanja. Po končanem petem gimnazijskem razredu v Mariboru je stopil rajni p. Klarus v frančiškanski red in nadaljeval svoje študije v Schwatzu, Inomostu in Solnogradu. Sveto mašniško posvečenje je prejel 15. julija 1886 in daroval prvo sv. daritev v svoji rojstni župni cerkvi.

Od novomašnega dne mu je določevala in izoblikovala življenjsko pot edina vzvišena misel: biti duhovnik in redovnik. Kadar in kjer se je prikazal, je vršil svojo duhovniško in redovniško dolžnost. Vzorno urejen je imel dnevni red, ki ga je povsem izčrpal s premišljanjem, molitvijo, pravico in zahvalo na sv. daritev in neumornim delom. Verni spremljevalec mu je bil rožni venec. Najsvetejšo daritev mu je preprečila bolezen samo enkrat le za nekaj dni. Reven sin sv. Frančiška in z vsem zadovoljen je bil takšen tudi v svoji zadnji bolezni. Samostanskega brata, ki mu je hotel biti v pomoč, je odklanjal in priganjal k drugemu delu.

Izmed duhovniških del je treba, da mu posmrtnica zabeleži v posebno čast pridigovanje. Ko je začel v Mariboru, je bil priznan govornik. Nekaj posebnega so bile njegove postne pridige, ki so mu vedno napolnile cerkev do zadnjega kotička, kakor pripovedujejo poslušavci. Krščanski nauk je imel prav do zadnjega časa, zadnjikrat na prižnici pa je proslavljal Jezusa v najsvetejšem zakramentu na praznik sv. Štefana. Prav tako, kakor na prižnici, ako ne še bolj, je bil pokojnik priljubljen v spovednici. Bil je spovednik velikega moža knezoškofa dr. Mihaela Napotnika; menda od leta 1905. je hodil soboto za soboto in še vmes v bogoslovno semenišče; v samostanu so ga iskali duhovniki od blizu in daleč; okrog 30 let je bil spovednik pri čč. šolskih sestrah in nekaj let tudi pri usmiljenih sestrah v javni bolnišnici. In njegova spovednica v baziliki? Da ni rasla trava nam dokazuje to-le: Odličen mož iz najvišjih krogov mi je rekel: dijaki smo oblegali najbolj njegovo spovednico; bil je zelo mil z mladimi grešniki in opominjal: oba sva grešnika, pa poboljšati se vendar morava! Pač razumljivo, da vsi njegovi številni spovedanci tako zelo žalujejo za njim. Kakor spovednica izmeri globine vsakega duhovnika, tako je pokojnik dokazal z milino in ljubeznijo do grešnikov in z gorečnostjo do spovedovanja, da je bil duhovnik po Sreč Gospodovem.

Pokojnikovo duhovno uravnovešanje in neumorno delavnost je provincijsko predstojništvo nagradilo z zaupnimi službami; bil je samostanski predstojnik v Mariboru in Nazaretu in provincijski definitor. Tudi knezoškofijski lavantinski ordinarijat je upošteval njegovo delo in ga odlikoval z imenovanjem za duh. svetnika.

»Obdormivit in Domino, zaspal je v Gospodu!« Vsi grobovi prvih kristjanov so imeli to označbo in ta je zlata vredna, kdor jo zasluži po vsem življenjskem trenju. To sladko tolažbo je napisalo na grob pok. p. Klarusu njegovo življenje in smrt. Gospodu je posvetil in daroval svoje življenje v spovednici, na prižnici, v najsvetejši daritvi, v pobožnostih, v bratski ljubezni, v trpljenju, v Gospodu je tudi umrl. Ko je na praznik sv. Treh Kraljev zadnjikrat maševal, se po blagoslovu z Najsvetejšim ni mogel ločiti od tabernaklja. Vsi so postali pozorni in čakali, kaj bo! Kakor da prisiljen zapušča oltar Gospodov, je zaprl tabernakelj, se še mudil pri oltarju, ne-premično gledal na vrata hišice Gospodove in prav počasnih korakov odlezel v zakristijo. Ljubil je Gospoda, zato so mu Ga večkrat po tem dnevu prinesli v celico, zadnjikrat dan pred smrtjo. Živel je v Gospodu, mirno, tiho, brez bolečin je zaspal v Gospodu, izgovarjajoč še dve uri pred zadnjim vzdihljajem: Jezus Tebi živim, Jezus Tebi umrjem, Jezus Tvoj sem živ in mrtev. Amen. Naš p. Klarus, uživaj ljubljeno svojo večno Ljubezen.

DR. FR. W. FOERSTER — F. F.:

Gluhonemi.

Ste že bili kdaj v kakšni gluhonemnici? Kako neki mora biti pri srcu tem ubogim ljudem! Vse lepo in pristrčno, kar človek lahko človeku razodene in od njega čuje — vsega tega zanje ni. Samo po mučnih ovinkih občujejo s svojimi bližnjimi — tako kakor jetniki, ki iz svoje celice dajejo znamenja. Nekoč sem o gluhonemih otrocih bral pesem, ki tako-le pravi:

Pojdi, glej in reci v grozi:
 Oh! Kako grenko je njih življenje;
 cerkve — brez zvonjenja,
 pesmi — brez donenja,
 misli — brez vrat,
 čuvstva — brez besed
 in govor — brez zvenenja.
 Oh! Kako grenko je njih življenje!

Kadar berem to pesem, mi nehot pride na misel tudi dosti ljudi, ki nikakor niso gluhi in tudi ne mutasti in vendar žive zgolj bedno življenje gluhonemih, ker se nikoli niso naučili zares rabiti svojih ust in ušes. Vedno imajo sami s seboj toliko opraviti, da slišijo z eno besedo le, če je kaj za nje — kadar samo druge tiče, jim sluh kratko in malo odpove. Izvrstno slišijo, kadar jih kličejo k obedu — a če jim mati v pogovoru namigne, da je trudna in da rabi pomoči — to izredno dobro preslišijo. Če jim kdo kakor rog zatrobi na uho kakšno željo, jo pač slišijo — a če kdo tiho in sramežljivo prosi, se še zmenijo ne. Da so ranili in užalili svojo sestro, dobro slišijo, če na glas joče — toda če ji glas tiho drhti in se trese, ker so bili surovi ž njo, ne občutijo nič. Okoli po gozdu se klatijo, da stikajo po gnezdih, in razločijo vsak ptičji glas, naj bo vaba ali svarilo, jeza ali radost — a na človeške glasove jim uho ni uglašeno — so z eno besedo gluhi. Uho jim ničesar ne poroča iz duše njih bližnjih, ne uče se, kako je tem pri srcu, in tako seveda tudi ne znajo ž njimi občevati in so brez pomoči kakor glušci. Mar ne velja tudi zanje: »Oh! Kako grenko je njih življenje!«

Ste že kdaj slišali o tistih Indijancih, ki so si tako izurili uho, da na veliko razdaljo lahko slišijo konjski peket, če k tlom pritisnejo uho,

in da prihod kakšnega človeka zaznajo že iz pokanja listja, dolgo preden belokožec sploh kaj čuti? Nam se takih stvari danes ni treba več učiti — pa bi bilo vendar zelo dobro, če bi svoja ušesa priučili tudi nekaterim umetnijam. Mislim, da naj bi se urili, recimo, ostriti svoj sluh in ga tako oplemeniti, da lahko po glasu besed zaznamo, kaj se godi v duši naših bližnjih, ali so potrti ali vznemirjeni, užaljeni ali slabe volje, trudni ali razdraženi. Temu se lahko takisto dobro priučiš, kakor se je Indijanec priučil svoji umetnosti. Samo dobro je treba paziti in si vse zapomniti — prav tako kakor se morajo tudi igralci zelo marljivo učiti, kako se z glasom izražajo različna čuvstva srca — saj bi se drugače sploh nobene igre uprizarjati ne mogle. Če se igrate, recimo, gledališče in hočete predstaviti kakšnega naduteža ali bojazljivca, se vendar tudi vprašate: Kako zazveni glas, če je kdo nadut ali bojazljiv? Indijanec se uri v rabi svojih ušes, da pobije svoje sovražnike ali da jim o pravem času uteče — mi naj bi se učili, da tistim, ki jih ljubimo, ne prizadevamo hudega ali jih ne nadlegujemo nehote. Ali ni žalosten pogled na človeka, ki sam od sebe sploh ne more slišati, če drugega moti ali utruja, ampak vedno šele čaka, dokler ga ta ne nahruli z »zlomkom salamenskim«.

Opazujte, na primer kdaj prav natanko, kako naredi človek, če poveste nekaj, kaj mu ni prijetno in ne mara, da bi opazili. Če grdite, recimo, kakega tovariša vpricho drugih ali pripovedujete o kazni, ki jo je dobil v šoli. »Požre«, pravimo v takih primerih. In v njegovem glasu lahko jasno čujete goltanje in opazite, da ga je zbolelo. Če ste si dobro izostrili uho, potem mogoče že opazite, preden ste zgodbo do konca povedali, na njegovih vmesnih opazkah, da mu je silno mučno, in o pravem času prenehate in stvar zamolčite, medtem ko glušec tega sploh ne opazi, temveč se bučno naslaja ob muki drugega. Ob takih prilikah dostikrat izgubiš svoje najboljše prijatelje ali si pridobiš novih, kjer se jih še malo nisi nadejal. Opazujte na primer kdaj tudi to, kako kdo govori, če ga nadlegujejo z vprašanji ali prošnjami, ko mora vprav nekaj drugega narediti ali pa je utrujen. Le preveč je ljudi, ki tedaj sploh nič ne opazijo in se zdrznejo šele, če pride do izbruha. Zlasti pri obiskih bolnikov je tako silno važno, da smo tenkočutni in zaznamo utrujenost, še preden se je bolnik sam zave — prav tako kakor Indijanec že čuje bližajoči se konjski peket, ko še daleč naokoli ni nič videti. Je tudi marsikaj ljudi, ki so tako dobro vzgojeni, da celo pri najbolj napornem delu, ali ko vprav hočejo zdoma, vendar še s prijaznim obrazom sprejmejo obisk — kdor pa ima tenak sluh, bo iz njih glasu lahko spoznal, da so prisiljeno veseli in v zadregi. Kdor tega ne opazi, se bo seveda po več ur zasedel, čeprav drugi celo na glas vzdihne in zazeha ali celo naravnost pove, kako zelo je prav ta dan utrujen. Samo nikar ne pozabite, da z oslovskimi ušesi nikoli ni mogoče biti resnično izobražen in plemenit človek; ušesa nam niso zato zrasla, da se nam klobuk ne povezne, temveč da strežejo in nam pravočasno naznanijo, kje je treba ljubezni, kje dobre besede, kje srčnega stiska rok, kje prošnje za odpuščenje in kje naglega umika.

Zdaj pa še katero o mutcih. Njim veljajo vrstice: »Čuvstva brez besed in govor brez zvenenja.« Mislite si pač že lahko, koga imam z »nemimi« v mislih. So ljudje, ki ne morejo nikoli o pravem času reči prijazne ali dobre besede, ki v najgloblji notranjosti zelo verno in iskreno čutijo, a se jim vendar ne zdi vredno truda, da bi vsaj nekaj tega povedali. Včasih je to okornost ali lenoba, včasih sramežljivost ali pomanjkanje vaje. Če jih kam povabijo in so se imenitno zabavali, pač z godrnjavim obrazom poreko »Zbogom« ali največ »Hvala lepa«, toda nikoli bi se toliko ne premagali in gostitelju malo obširneje povedali, kako jih

je razveselil in kaj jim je bilo prav posebno všeč in zakaj je tako lepo pri njem in da se vselej že dolgo veselijo na to, da bodo pri njem in podobno. Če to ni res, seveda ni treba reči — ampak če v resnici tako čutiš — čemu potem ne na dan z besedo? Ali je morda že preveč pri- srčnosti na svetu? Tega nikakor ne morem sprevideti. Narobe. Prijazna beseda iz srca je vendar tako redka in komur jo povemo, je nikoli ne izgubi, temveč vedno jo veselo in skrbno nosi s seboj kakor šolar dobro izpričevalo ali ženin pismo svoje ljubljenske. In če mu je potem od drugih ljudi preslišati ostre besede, brž skrivaj srkne konček prijazne besede in ž njim poplakne grenki okus. Kako pogosto zamudimo tudi priložnost, da bi rekli tolažilno ali sočutno besedo, kjer druge mori skrb in bolezen ali pa so izgubili svoje najdražje. Nemi in kakor bi bili iz kamna stoje tam in bi pač radi nekaj rekli, a si ne domislijo prave besede in tako rajši molče. In vendar je vsaka tolažilna beseda kakor cvetlični venec, ki ga položimo na grob. Samo enkrat je treba prav skrbno pomisliti, kaj bi drugega zdaj najbolj osrčilo — in potem se moramo sami prestreči in brž povedati. Kaj bi, na primer, rekli, če bi vaša mati izgubila svojo sestro ali celo mater samo? Mislim si: »Ljuba, dobra mama — še enkrat bolj te bom zdaj ljubil.« Ali če pride v šolo tovariš, ki ga prejšnji dan zaradi očetovega pogreba ni bilo? Stopil boš tiho k njemu in ga prijel za roke: »Saj mi je tako strašno hudo, da si tako nesrečen — ali bi me hotel obiskati in mi kaj pripovedovati o svojem očetu?« Ali recite lahko tudi kaj drugega — samo ne to brezbrizno molčanje, ko imamo vendar srce in besede. Nekateri ljudje dosti potujejo in jim je težko pri srcu, da se morajo ločiti od svojih sorodnikov in prijateljev — ali za nobeno ceno ne črhnejo besede o tem — tako si drugi morajo misliti, da nimajo kaj prida veljave in da jim je kar lahko odpotovati. In vendar prav nič ne stane, če zineš in rečeš: »Prej sem se veselil potovanja — toda zdaj mi je težko, ko te moram zapustiti; zelo se mi bo tožilo po tebi in se že zdaj veselim svidenja!« To potem drugega poživí v odsotnosti, ponosen je, da so tako vezani nanj — čemu torej ne bi izpregovoril te majhne besede? Ali so katerega drugega užalili, in to prav dobro čutijo — ampak da bi zinili in mu povedali, da jim je žal in da niso tako mislili — ne. Tega jim srce ne da, rajši počakajo, da se mu jeza poleže kakor voda po kakšnem nalivu. Na žalost pa žalitev ni ko dežnica, ki se odteče, temveč žre v duši kakor strup in pogosto zamori vso ljubezen. To je vse od molčanja. Usta so pač za kaj boljšega ustvarjena kakor za zajemanje juhe — in celo mislite si ne, kako lepe in nežne poteze dobe, če se navadimo vselej reči prijazno in iskreno besedo, kadar nam je lepo in toplo pri srcu. Saj ne rečem, da imejmo srce vedno na jeziku — srce bi ozeblo — ne, ampak navadimo se enostavno, da bomo o pravem času pozabili na vso napačno plahost in malobesednost ter dali drugim raz- umeti, da so nam ljubi in dragi in da do njih občutimo hvaležnost. Treba se je tega pač naučiti — toda lepa in osrečujoča umetnost je to. Saj se vendar učite tudi petja in goslanja in igranja na klavir, da drugim na- pravite veselje, čemu ne tudi umetnosti prijaznega občevanja? Vrh tega je še lepo, da pri govorenju lahko zmeraj poveste, kar je vaše srce samo ustvarilo, medtem ko morate pri glasbi igrati vselej tisto, kar so napravili drugi. Gre le za to, da enkrat začnemo — potem smo za zmerom dobri. Ali veste, kako rečejo tesnobi, ki navdaja slehernega pevca in sleherni pevko, če prvič javno nastopita? »Zajčja mrzlica« ji pravijo. Če si to premagal, potem si rešen in nikoli več ne prideš v zadrego. Prav tako je, če se prvokrat prisiliš, da spregovoriš nekaj prijaznih besedi ali prosiš za odpuščenje. Treba se je namreč le opogumiti. Sicer ne boš

nikoli umetnik, temveč ostaneš vedno le navaden šušmar v človeškem govoru — nem človek. Zato naš pesnik opominja:

Če le besedico imaš ljubezni,
ne skrivaj je v srce,
odlomi jo ko cvetno vejo
in lajšaj ž njo gorje!

V sovraštvu se potaplja svet,
neštete rane krvavijo,
kar pride iz srca besed,
v srce nam govorijo!

»Ljubezen je dobrotljiva,« piše sv. apostol Pavel (1 Kor 13, 4). In drugje zopet: *»Na vse to pa oblecite ljubezen, ki je vez popolnosti«* (Kol 3, 14). Če enkrat priznamo, da je prva krščanska čednost ljubezen, potem nujno moramo priznati, da je Bog človeku dal dar govora v prvi vrsti zato, da izraža ljubezen, čeprav življenje mnogih kaže obratno. Vemo sicer, da so dela ljubezni: oblačiti tiste, ki so brez obleke, nasičevati lačne, napajati žejne, deliti miloščino itd. Toda vemo tudi, da vsa ta dela postanejo mrzla in prenehajo biti dela ljubezni, če niso spremljana s prijazno besedo. In vemo dalje tudi, da je mnogo, premnogo ljudi, ki laže prenašajo strgano obleko, lakoto in žejo in sušo v žepu, kakor pa pomanjkanje ljubezni. Več je vredna prijazna, ljubezniva beseda, kakor ne vem kako bogata miloščina. In še nekaj je. To ljubezen lahko deli vsakdo, tudi tisti, ki nima premoženja, da bi ga delil ubogim, če ima le srce, ki je polno dobrote.

GSELMAN KATICA:¹

Kako si zamišljam življenje po evangeliju.

Vročega poletnega dne je bilo. Meščani so trumoma hodili iz mesta na bližnje hribe, da se naužijejo svežega zraka. Na poti iz mesta na bližnjo goro šetajo trije mladi ljudje, mladenič in dvoje deklet. Šalili so se in se smejali, sploh dobro zabavali. Skoraj bi lahko kdo mladeniča obsodil, da je malce lahkomiseln, ker tako rekoč pohajkuje v dekliški družbi izven mesta. Kako bi se motil! O, če bi vedel, da se v tem mladeniču skriva svetniška nedolžna duša, da je to človek, ki ga lahko postavimo za vzor vsem, ki hočejo živeti med svetom po evangeliju. To je bil blaženi Kontardo Ferrini, vseučiliški profesor v Paviji. Ljudje si dandanes mislijo, da so sveti ljudje nekaj izrednega, da so to samo tisti, ki ure in ure prekleče v cerkvi, so člani vsake bratovščine in vsake pobožne družbe, se nikoli ne udeležujejo posvetnih zabav, ki skorajda žive puščavniško življenje. Če bi jih hoteli posnemati, bi jih stalo preveč žrtev, katerih se posvetnjaki tako boje, zato pa postanejo malodušni in opustijo prizadevanje boljšega življenja. Zato si jaz ne predstavljam življenja po evangeliju tako, da bi živela takšno puščavniško življenje. Pobožnost je vendar vesela, se zna zabavati in vsebuje že v začetku radost in čar čiste ljubezni. Saj če kdo spolnjuje zapovedi in posnema Kristusa, mu ni treba zato opuščati zabav in pošteno vesele družbe. Toda izpolnjevanje božje volje ni vse. Sv. Pavel pravi: *»Če bi imel vero, da bi gore prestavljal, znal vse učene knjige, znal vse jezike, pa ne bi imel ljubezni, bi ne bil nič.«* Torej ljubiti moramo Boga

¹ Sestrica sv. Klare iz Maribora. Priobčujemo te sestavke, da mladina mladini odkrije svojo novo miselnost. P. R.

z ljubeznijo bodisi med svetom v armadi Kristusovi od ljudi neopaženi in nepoznani. Živeti, delati in trpeti vse iz ljubezni do Gospoda, mu prinašati žrtvice, to je življenje po evangeliju. Saj je On, ki ga je oznanjeval, sam posebljena ljubezen.

Življenje po besedi božji med svetom ni izredno. Prelep zgled nam je že omenjeni blaženi Kontardo. Bil je navaden človek, priljubljen v višjih krogih, z istimi slabimi nagnjenji, kot jih imamo mi. Živel je skrito svetniško življenje. Ni ga manjkalo na zabavah, ne na izletih, ne pri prireditvah, pa je kljub temu svetnik. Če so ga n. pr. v nedeljo povabili na izlet, ni zaradi tega opustil sv. maše ali sv. obhajila, toda tudi izleta ni opustil, ampak je zgodaj vstal, šel k maši in k sv. obhajilu, nato šele v veselo družbo na izlet. Tovariši so se pogovarjali o nedovoljenih rečeh. On jih je vljudno opozoril, da to ni prav. Če ga niso slušali, se je mirno odstranil in jim ni vsiljeval svojega prepričenja, četudi je bilo pravilnejše. Ali kdo dandanes ne pozna malega Gvidona Fongalandskega? Nihče si ni mislil, da je ta mali fantek, ki se je s svojo mamico pogosto sprehajal po mestu — svetnik. Pač niso pogledali globlje v njegovo dušo, v njegovo življenje. Takšni kot sta bila ta dva, bodimo tudi mi. Bodimo kakor skrit ogenj, katerega nihče ne vidi, pa vsakdo občuti njegovo blažilno gorkoto. Iz naše duše naj nevidoma izžareva Kristusov duh na vse soljudi, da nas bodo nehote začeli posnemati in živeti življenje Ljubezni božje.

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 60 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pisмено ali osebno obrne na: »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali pa na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Zakaj sprejemate v zavarovalni odsek samo ude III. reda, saj s tem ljudi silite, da vstopijo v III. red?

To vprašanje nehoti sili človeku na jezik, saj so mnogi bedni tudi izven tretjega reda. Odkrito povedano, je ta člen nastal le iz ekonomske potrebe. Kakor nobena druga organizacija, je uprav tretji red razširjen po vsej Sloveniji in razširi se lahko na vsako župnijo.

Odbor skupščine izbere ali iz odbora samega, ali določi izven odbora poštenega človeka, ki pobira mesečno premije ter jih pošilja skupno po čeku v Ljubljano. Tedaj, ko raznaša Cvetje, uredi še to zadevo.

Lahko se to sicer za vsakega posameznika vrši tudi potom čekov in mnogokje se tudi to vrši, toda pri vplačevanju s čeki pobere državni čekovni urad letno 12 Din. Če računamo najmanjše število zavarovancev 500, znese to letno 6000 Din, in vsako leto toliko več.

Ako bi hotel Zavarovalni odsek poslovati po zgledu drugih zavarovalnic, bi moral imeti dva do tri inkasante in še to bi bilo zelo malo. Če bi jih primerno plačali, stane letno eden 24.000 Din, dva ali trije pa 48.000 do 72.000 Din. To nam požre več denarja, kakor ga je možno spraviti skupaj za izplačilo pokojnin.

Tretja važna točka so goljufigi ljudje, ki oškodujejo marsikatero zavarovalnico in ustvarjajo potrebo revizorjev ali kontrolorjev, ki morajo zopet biti plačani. Letno bi za dva revizorja zneslo najmanj 72.000 Din. Med člani tretjega reda goljufigih ljudi ne bomo našli, vsaj silno redko, in s takimi bo lahko obračunal voditelj tretjega reda sam.

Edino tretji red more to izpeljati vsled svoje tesne organizacije, in te kot odsek tretjega reda ostane ta odsek zaseben, ki ni podvržen davčnim dajatvam, ki znašajo $\frac{1}{2}\%$ do 1% vsega prometa. Kdor količkaj pozna življenje, ve, da bi vse te omenjene stroške morali plačati tisti, ki se zavarujejo. Premije bi morale biti še enkrat tako visoke in tako bi bilo starostno zavarovanje onemogočeno uprav tistim, ki so ga najbolj potrebni.

Ali naj zato vsi katoličani stopijo v tretji red? Zakaj ne?! Dober katoličan je lahko dober član tretjega reda. Saj pravi papež Benedikt XV.: »Zato je naša želja, naj ne bo nobenega mesta, nobene vasi ali sela, ki ne bi imelo dovolj velikega števila udov te vrste.« »In zakaj se ne bi mnoga in različna društva mladeničev, delavcev in ženskih, ki med katoličani povsod cveto, pridružila tretjemu redu?« Dolžnosti tretjega reda se tako strinjajo z življenjem dobrega katoličana, da jih jedva čuti, kdor jih sprejme.

Nevarnost je pa seveda, da bo vsled tega eden ali drugi stopil v tretji red radi denarja. Temu se da v okom priti samo na ta način, da se vrši pred sprejemom v tretji red stroga preizkušnja. V tretjem redu mora biti elita ljudi, katoliški značaji, na katero se lahko povsem zanesemo. Preizkusiti je treba njegovo vero in njegovo čednost. Vero s tem, da se ga opazuje, kako vrši svoje verske vaje, kadar je v družbi z brezbožnimi ljudmi, če se dosledno vedno odkrije, kadar zvoní Angel Gospodov, če poklekne, kadar nese duhovnik sv. popotnico, tudi če ga gledajo brezverni ljudje in tudi če se mu posmehujejo, če se ob petkih zdrži mesa, če moli pred jedjo in po jedi v gostilni, če načeloma ne bere protikatoliških časopisov, če kot podjetnik spolnjuje dolžnosti pravice in ljubezni do podložnih itd. Preizkusiti je treba njegovo čednost: Kakšno je obnašanje do sovražnikov, ali morda povrača udarec z udarcem, hudo s hudim. Kakšno je njegovo spoštovanje do duhovnikov? Morda

zabavlja čez slabe duhovnike in tako jemlje dobro ime duhovništvu sploh. Edino ljudje, ki imajo zares krščanska načela in ki se nikogar ne ustrašijo, da ta načela tudi na zunaj pokažejo, edino taki so sposobni, da vstopijo v tretji red.

Nove knjige.

Jarc Miran: *Novo mesto*. Roman. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Ljubljana 1932, cena Din 55.— Jarčev roman nam opisuje življenje in dozovrevanje peščice novomeških višjegimnazijcev v zadnjih treh vojnih letih, ozadje tega glavnega dejanja pa tvori vsa tedanja naša malomeščanska družba, ki jo zastopajo v Jarčevem romanu zlasti gimnazijka Nataša, pisarniški uradnik Kamin, odvetnik dr. Stein, vdova Pirnatova, oficijal Stržen i. dr. Ne glede na to, da je roman eno izmed redkih večjih izvirnih leposlovnih del, ki nam jih nudi naš današnji knjižni trg, je tudi sam na sebi prezanimiv dokument strašne dobe, ki smo jo doživljali vsi in ki je začrtala globoke brazde zlasti v mladino, zaradi česar je starejši rod danes tudi nikakor ne more razumeti. Zlasti nekateri liki teh blodečih mladcev, kakor Bohoričev, Zorčev in Jermanov so sijajno izklesani in nehote takoj priklenejo vso bralčevo pozornost in zanimanje, da ne odloži knjige, dokler je ni prebral do konca.

Svensson Jon-dr. Joža Lavrenčič: *Nonni*. Izdala in založila Jugoslovanska knjigarna. Ljubljana 1933, cena Din 55.— Naš povojni knjižni trg prav gotovo ne pozna mladinske knjige, ki bi se lahko primerjala s tem duhovitim delom. Popisuje nam pot dvanajstletnega avtorja iz njegove daljne islandske domovine na Dansko. Vihar je zanesel jadrnico v Severno ledeno morje, kjer preživljajo, vklenjeni med ledene gore, najčudovitejše dogodke s severnimi medvedi. Ko se rešijo ledenega oklepa, odjadrajo na jug, a spotoma jih zajame vnovič orkan in zanese ob norveško obalo. Po skoro trimesečnem potovanju prijadrajo končno na Dansko. Ta burni zunanji okvir prepleta poezije polna avtorjeva ljubezen do matere in do njegove mrzle severne domovine, obenem se pa divimo tudi pristni neustrašenosti plemenitega dečka, ki bo ostal vsakemu bralcu v nepozabnem spominu, kakor Robinzon ali Guliver. Naj bi ne bilo staršev, ki bi ne dali te čudovite knjige svojim otrokom v roke, saj je ne bodo s prav nič manjšim užitkom brali tudi sami. Prevod in zunanja oprema sta brezhibna, kar pri izdanih Jugoslovanske knjigarne ni treba več posebej poudarjati.

Odgovori pri lavretanskih litanijah o velikonočnem času. G. M. Tomc, profesor glasbe v škof. zavodih v Št. Vidu, je izdal 6 odgovorov za lavretanske litanije po besedilu Gr. Mali. Odgovori so poljudni, namenjeni za ljudsko petje, pa tudi za mešan zbor. Papir močan, tisk lep. Izvod stane 2 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni in pri skladatelju samem. Skladba se priporoča. — P. H.

Božidar Jakac: *Odmevi rdeče zemlje*. Po pismih iz Amerike priredil Miran Jarc. — V dveh zvezkih. Založila Jugoslovanska knjigarna. Ljubljana 1932, cena 100 Din za vsaki zvezek. — O Ameriki imamo že tudi mi Slovenci nekaj večjih del, v katerih najdemo vse potrebne zgodovinske, zemljepisne, gospodarske in druge podatke, zlasti pa seveda vse, kar moramo vedeti v številnih naših naselbinah. Marsikdo bi zato morda mislil, da mu to Jakčevo delo, ki je pravkar izšlo v zbirki »Kosmos«, ne bo povedalo Bog več kaj novega. Toda ravno narobe je res. Prav tisto, česar ne bo morda našel v nobenem drugem delu o Ameriki, vsaj v nobenem slovenskem ne, vse to mu bogato nudi ta lepa in res zanimiva knjiga. Jakac

namreč ni križaril dve leti po »Rdeči zemlji« in si beležil le razna imena ter ekscerpil iz debelih leksikonov razne številke in letnice, temveč je hodil tam in sprejemal tam vtise kot globok umetnik in kot iskren Slovenec in ravno zato nam jo njegova knjiga tudi pokaže v popolnoma novi, morda najzanimivejši luči, kajti prodreti skuša v duh in dušo Amerike. In to se mu tudi izredno posreči, zato šele po njegovem delu prav razumemo naše tamošnje izseljence in razumevamo ves duh ameriške kulture, ki je nam Evropecem tako tuj. — Tu leži tudi največja vrednost in trajni pomen te prezanimive Jakčeve knjige, ki jo bo bral vsak izobraženec z nenavadnim užtkom in za katero smo založnici lahko hvaležni. Pisatelj nas vodi po Newyorku, Clevelandu, Chicagi, Pittsburgu in po Nacionalnem parku, po Narodnih domovih in majhnih gostilnah naših izseljencev, po ameriških umetnostnih galerijah in kinih, obiskujemo z njim farme in glasnike ameriške kulture, se igramo z drugim, že v Ameriki rojenim in zato tudi po-amerikanjenim rodom naših izseljencev in strmimo pred ogromnimi čudesi ameriške tehnike, skratka: pisatelj-umetnik nas vodi povsod, kjer valovi tisto resnično življenje in kjer se izraža tisti duh, ki ga ne morejo izraziti suhe številke. Z lastnimi autorjevimi risbami bogato okrašeni knjigi sta zato resnična in velika pridobitev na našem knjižnem trgu in ju vsakomur najtopleje priporočamo.

Dopis iz Novega mesta.

Kakor običajno vsako leto, je imela novomeška skupščina III. reda tudi koncem lanskega leta, od 28. do 31. decembra svoje duhovne vaje. Do sedaj je bilo v navadi, da jih je vodil skupščinski voditelj sam. Toda tačasni voditelj je po reku: izpremema razveseljuje, smatral za umestno, da povabi kakega drugega gospoda. In povabil je preč. g. p. Gabrijela Platinška, voditelja in vizitatorja III. reda iz Maribora, ki je znan kot dober govornik in misijonar. Ta se je vabilu tudi odzval in v največje zadovoljstvo novomeške skupščine duhovne vaje vodil in končal. Odbor skupščine bi se mu za sijajno uspele duhovne vaje rad zahvalil, a on se v svoji skromnosti ni hotel pokazati. Reklo-bi se lahko o njem, kakor nekdej o Henohu — et non apparuit amplius — ni se pokazal več. In skupščina je sklenila: ker g. p. eksercikator ni hotel sprejeti naše ustne zahvale, bo moral sprejeti tiskano, ki se glasi: Novomeška skupščina, zbrana od 28. do 31. decembra pri duhovnih vajah, se preč. g. p. Gabrijelu prav prisrčno zahvaljuje za krasne in bodrilne besede, ki so ji segle globoko v srce. Obljublja, da jih bo vedno nosila v svojem srcu in se tudi po njih ravnala. Bog povrni tisočkrat!

P. Ladislav.

Zahvala za molitev.

M. B. se prisrčno zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu in Mariji in sv. Antonu Padovanskemu, da je po dolgem času dobila nazaj neko izgubljeno reč.

V molitev se priporoča.

I. K. se priporoča presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, žalostni Materi božji, sv. Tereziji od Deteta Jezusa in sv. Antonu za srečen izid v važni zadevi in za mir srca. — M. B. se priporoča presv. Srcu Jezusovemu in Marije, sv. Antonu, vsem božjim svetnikom in dušam v vicah za pomoč v veliki stiski in za srečen izid v važni zadevi. — Armada sv. Križa priporoča rajno članico Svent Marijo iz Velenja.